

CREACIÓ DE L'HÀBIT LECTOR. INFLUÈNCIA DE L'ESCOLA, LA FAMÍLIA I L'ENTORN SOCIOCULTURAL EN UN GRUP D'INFANTS DE P5

Treball de Final de Grau en Mestra d'Educació Infantil

Marta PIFERRER GÓMEZ

4t curs. Treball de Final de Grau.

Mestra d'Educació Infantil

Tutora: Vanesa Amat

Facultat d'Educació, Traducció i Ciències Humanes

(Universitat de Vic-Universitat Central de Catalunya)

Vic, Maig del 2020

Agraïments:

La realització i finalització d'aquest treball no hauria estat possible sense l'ajuda i col·laboració dels agents que s'hi han vist implicats. En primer lloc, m'agradaria agrair l'interès i la col·laboració a la directora de la biblioteca municipal, així com a la bibliotecària de la Sala Infantil, per la seva ajuda i predisposició a participar en la recerca. En segon lloc, a totes les famílies del grup d'infants analitzat, les quals s'han mostrat obertes a compartir una part de les seves vides com a font d'estudi. En tercer lloc, a la tutora dels infants, qui m'ha acompanyat i mostrat el seu suport al llarg de tot el procés. D'altra banda, m'agradaria agrair a la meva tutora, la Vanesa Amat, el seguiment fet al llarg de la realització de tot el treball, així com els seus consells i tot el suport donat. Finalment, a la meva família, qui m'ha donat un suport emocional i m'ha encoratjat en tot moment, en especial a la meva germana.

Moltes gràcies a tots els qui heu col·laborat en el desenvolupament d'aquesta recerca d'una manera o altra.

Resum:

La creació de l'hàbit lector durant la primera infància és essencial en el desenvolupament integral dels infants. L'adquisició de bones eines per a la lectura està estretament relacionada amb l'èxit escolar. La lectura també estimula la creativitat i imaginació dels infants i forma ciutadans crítics. D'altra banda, la capacitat lectora dels infants és quelcom que preocupa a les famílies a finals del 2n cicle d'Educació Infantil. Aquesta investigació analitza les famílies, la mestra i l'entorn sociocultural d'un grup d'infants de P5 per conèixer quina funció fa cadascun dels tres agents pel que fa al desenvolupament de l'hàbit lector.

Paraules clau: hàbit lector infantil, lectura, escola, família, biblioteca.

Abstract:

The creation of reading habits during the first childhood is essential in the global development of the children. The acquisition of good reading tools is closely related to school success. Reading also stimulates children's creativity and imagination and it also helps developing critical citizens. On the other hand, children's reading capacity is an issue which concerns families at the end of the 2nd cycle of preschool. This investigation analyses the families, the teacher and the sociocultural environment of a group of P5 children to know which function is done by every agent in relation with the development of their reading habits.

Key words: children's reading habits, reading, school, family, library.

Taula de continguts

1	Introducció	5
2	Marc teòric	6
2.1	Lectura, hàbit lector i infància	6
2.1.1	Lectura i processos lectors	6
2.1.2	L'hàbit lector: beneficis i accions per desenvolupar-lo	9
2.2	El paper de l'escola i el mestre	11
2.2.1	Escola i legislació	11
2.2.2	El mestre	15
2.3	El paper de la família i l'entorn	17
2.3.1	El paper de la família	17
2.3.2	El paper de l'entorn	19
3	Disseny metodològic	22
3.1	Finalitats i objectius de l'estudi	22
3.2	Mètode d'investigació i paradigma	22
3.4	Descripció de l'àmbit d'estudi i dels participants	24
4	Part pràctica i anàlisi dels resultats	26
4.1	La lectura en el context escolar	26
4.2	La lectura en el context familiar	29
4.3	La lectura en el context sociocultural	42
5	Conclusions	47
5.1	Limitacions i prospectiva d'estudi	51
6	Bibliografia	53
7	Annexos	56
ANNEX 1.	Transcripció de l'entrevista a la mestra	56
ANNEX 2.	Model d'enquesta presentat a les famílies i resultats obtinguts	61
ANNEX 3.	Transcripció de l'entrevista a la biblioteca municipal	63
ANNEX 4.	Dades obtingudes a la biblioteca municipal	72
ANNEX 5.	Imatges realitzades durant les Pràctiques III	73
ANNEX 6.	Protecció de dades	75

1 Introducció

La creació d'aquest Treball Final de Grau permet indagar en les qüestions sobre l'aprenentatge de la lectura que han sorgit arran dels continguts tractats a l'aula al llarg dels quatre anys a la universitat i ajuda a conèixer interessos vinculats tant amb l'estudi com la professionalització. També ofereix una experiència d'investigació i dona la possibilitat de vincular els aprenentatges teòrics vers el tema amb la realitat actual dels infants.

És un fet conegut que a la societat actual hi ha certa preocupació generalitzada perquè els infants llegeixin com més aviat millor, a més, és una de les majors inquietuds de les famílies d'infants de final de segon cicle d'Educació Infantil. Però, és del tot cert que és important que els infants aprenguin a llegir ràpidament o és millor que centrin els primers anys de la seva vida en viure experiències positives vers la lectura? Per aquests motius i per la inclinació personal pel tema, s'ha decidit basar el projecte en l'anàlisi de la creació de l'hàbit lector, així com la influència que la família, l'escola i l'entorn sociocultural tenen sobre aquest procés dels infants.

Per tal d'investigar amb profunditat aquesta proposta, s'ha redactat una hipòtesi. La relació de l'escola, la família i l'entorn, així com un treball conjunt entre els tres agents, són essencials per al bon desenvolupament de l'hàbit lector dels infants. Per altre costat, s'han establert certs objectius. L'objectiu principal és analitzar la relació de la família, l'escola i l'entorn sociocultural en l'acompanyament i foment de l'hàbit lector d'un grup d'infants de P5 d'una escola de la Garriga. Més concretament, es volen conèixer les propostes de lectura des de l'escola per fer en família, les accions lectores fetes en família i les propostes de foment de la lectura fetes al poble des de la biblioteca municipal. Finalment, es vol conèixer com viuen els infants la lectura.

Per començar, el treball conté el marc teòric, on se sintetitzen i relacionen les idees i aportacions dels autors principals vers el tema. Aquest apartat serveix de base per la realització de la part pràctica i en justifica la seva metodologia. A continuació, hi ha un apartat on s'explica la metodologia emprada durant el desenvolupament de la part pràctica d'aquest projecte. D'altra banda, s'inclou tot el procés dut a terme durant la realització de la part pràctica, així com l'anàlisi de les dades obtingudes durant la recerca. Finalment, el treball conté un apartat de conclusions on se sintetitzen totes les dades recollides, s'analitza la seva relació amb els objectius i s'extreuen els resultats de la recerca. A més, s'hi recullen les limitacions de la investigació i es proposen perspectives de estudi.

2 Marc teòric

Aquest marc teòric se centra en els conceptes de lectura, hàbit lector i els beneficis i implicacions d'ambdós en el desenvolupament dels infants, així com en recollir les idees en relació al grau d'influència dels tres agents importants en l'educació; l'escola i els mestres, el nucli familiar i el context sociocultural, en aquest cas centrat en la biblioteca municipal. Concretament, en el primer capítol s'inclouen les definicions de lectura i hàbit lector, així com el paper que tenen ambdós en el desenvolupament infantil. En segon lloc, es troba quina és la legislació que regula les responsabilitats de l'escola en aquest àmbit i quin és el paper del mestre en l'acompanyament dels infants en el procés d'aprenentatge. Finalment, el darrer capítol fa referència a quina és la influència i quines són les responsabilitats de la família en el foment i creació de l'hàbit lector infantil, així com quin és el paper de l'entorn, en aquest cas, la biblioteca municipal.

2.1 Lectura, hàbit lector i infància

Aquest capítol del marc teòric se centra, en primer lloc, en definir el concepte de lectura, així com conèixer quins són els principals processos lectors dels infants. A continuació es tracten l'hàbit lector, els beneficis que comporta per als infants i accions per potenciar-lo.

2.1.1 Lectura i processos lectors

En primera instància, cal definir què és la lectura i quins són els processos pels quals passen els infants durant el seu desenvolupament. Segons Portell (2017), llegir és comprendre un text, no només descodificar els signes convencionals de l'escriptura, sinó percebre de forma clara el seu sentit. En paraules de Fons (1999):

Llegir és el procés mitjançant el qual es comprèn el text escrit. El lector, nen o adult, construeix el significat d'allò que està llegint a partir del que diu el text, d'allò que ell ja sap i de l'objectiu que posa en cada lectura en concret (p. 15).

D'altra banda, Colomer (2005) cita a Goodman (1982) qui defineix la lectura com un "joc psicolingüístic" on es veuen involucrats el pensament i el llenguatge en contínues transaccions amb el text. L'autora també exposa que la lectura es tracta d'un procés dinàmic i cíclic compost per quatre fases o cicles, l'òptic, el perceptiu, el sintàctic i el semàntic. Durant el cicle òptic, el cervell controla l'ull i el dirigeix perquè busqui allò que es desitja trobar, així que en aquesta etapa el lector participa molt activament. A més, la nostra capacitat per predir pautes del llenguatge és tan forta que el que es creu que es veu és la majoria de vegades el que

s'espera veure, això fa que el cicle perceptiu sigui molt eficient. D'altra banda, el cicle sintàctic requereix l'ús d'estratègies de predicció i inferència, els lectors han de ser capaços d'utilitzar elements claus de les pautes d'oració, nexes, sufixes gramaticals i puntuació per predir les pautes sintàctiques quan comencen a processar-les. Finalment, el lector arriba al cicle semàntic on tota la informació recopilada és avaluada i organitzada per construir el significat final del text.

Per altre costat, Colomer (2005) descriu quin és el procés pel qual passen els infants quan es formen com a lectors. L'autora defineix el procés com una evolució dels seus interessos i capacitats literàries excepcionalment ràpida. En primer lloc, menciona l'adquisició del sistema de símbols, una etapa on els llibres els ajuden a comprendre que les imatges i les paraules són representacions del món de l'experiència, el que pot causar que difereixin de la realitat. En aquest procés de comprensió, els infants no només interpreten els símbols que hi ha a la pàgina del llibre objectivament, sinó que s'inicien també en la necessitat d'inferir informació no explícita pròpia de qualsevol acte de lectura i comencen a incloure-hi judicis de valors típics de la seva cultura.

En segon lloc, Colomer menciona que en el desenvolupament de la consciència narrativa, a partir dels dos anys, els infants ja identifiquen la narració d'històries com un ús especial del llenguatge. Aquest procés inclou l'adquisició del sistema narratiu, és a dir, què passa, i el desenvolupament de les expectatives sobre els personatges. Les estructures narratives que desenvolupen els infants es poden classificar en sis etapes segons (Applebee (1978)). Entorn dels dos anys, els infants passen per l'etapa d'amuntegament, on l'associació d'idees entre els elements és el centre del procés, una idea porta a una altra sense més relació. Entre els dos i quatre anys, els infants es troben en l'etapa del nucli compartit: ja són capaços de descriure successos al voltant d'un personatge, tema o entorn, encara que aquests no segueixin un ordre cronològic ni una relació entre ells. Entre els tres i quatre anys, els infants es troben a l'etapa del nucli focalitzat, un moment del desenvolupament on el nus es torna essencial en les narracions, a més, són capaços de descriure els successos en un ordre coherent, les històries tenen inici, nucli i desenllaç. Entre els 4 i 5 anys, els infants es troben dins l'etapa d'episodis canviants, s'observa un encadenament de seqüències sense nucli definit, tot i això, el tipus de relat és més complex i l'estructura narrativa és més clara. És als cinc anys, més o menys, quan els infants es troben dins l'etapa de cadena focalitzada, s'observen processos centrats entorn d'uns atributs concrets que van integrant-se dins de la narració, el centre d'aquesta sol ser un personatge protagonista. Finalment, cap als sis anys, a l'etapa de narració completa, els infants

comprenen plenament l'estructura de la narració, entenent així, que el final ha de tenir relació amb el conflicte plantejat a l'inici d'aquesta.

En tercer lloc, Colomer fa menció a l'ampliació de l'experiència. En aquest apartat es destaca la importància d'oferir als infants literatura que expandeixi la seva imaginació i les seves habilitats perceptives més enllà dels límits de la realitat. A l'inici, les històries són concebudes pels infants com representació del món tal com és. No serà fins al final de l'etapa, que els infants comencin a qüestionar-se l'origen de les coses. "Sólo cuando las historias han emergido como consciencia de la ficción, los niños pueden empezar a utilizarlas para explorar el mundo tal como podría ser (p. 77)."

Pel que fa a la descodificació del text, Queralt (2012) exposa sis fases per les quals passen els infants que aprenen a llegir. En primera instància cita la fase de nivell indiferenciat, on l'infant no diferencia el text de les il·lustracions. A continuació, es troba en la fase de lectura per hipòtesis contextuals, on l'infant ja diferencia el text de la imatge, reconeix marques de productes comercials, imita l'acte de llegir i pot fer hipòtesis del text a través de les il·lustracions, així com preguntar el significat d'algunes paraules. En tercer lloc, hi ha la fase de lectura quantitativa, en la qual els infants reconeixen visualment alguna lletra, reconeixen globalment paraules prèviament treballades i relacionen la llargada del text amb la durada del discurs oral. Després, els infants passen per la fase de lectura qualitativa, en la qual fan hipòtesis del significat d'algunes paraules a partir de les lletres que coneixen, demanen la verificació de l'adult en la lectura d'alguna paraula i combinen algunes lletres que coneixen amb les paraules que perceben globalment per llegir. En cinquè lloc, els infants passen per la fase de lectura alfabètica, on se centren en el desxiframent del codi i solen llegir vocalitzant les lletres i les síl·labes; en la qual és comú que els infants llegeixin sense entendre. Finalment, els infants passen per la fase ortogràfica: llegeixen a cop d'ull el conjunt de mots que ja coneixen i només desxifren aquells que són desconeguts. La combinació dels mecanismes d'anàlisi i de síntesi i les habilitats d'anticipació i verificació els porten a la interpretació global i expressiva del text.

Solé (1992) explica que a part de la descodificació són necessàries unes estratègies de lectura per assegurar la bona comprensió del significat del text. Solé exposa que, en primer lloc, s'ha de ser capaç de comprendre els propòsits explícits i implícits de la lectura i poder aportar-hi els coneixements previs pertinents al contingut del que es tracta. D'altra banda, s'ha de ser capaç de dirigir l'atenció a la informació més rellevant, pel que fa a la realització de l'objectiu de la lectura, és a dir, saber enfocar l'atenció en la informació que es necessita trobar. També es

requereix avaluar la compatibilitat del contingut amb els coneixements previs. Solé proposa, a més, fer comprovacions sobre la comprensió, és a dir, recapitular i revisar que la informació s'hagi entès correctament. Finalment, l'autora explica la rellevància de fer inferències, és a dir interpretacions que cal deduir a partir de les informacions del text, així com altres estratègies lectores com hipòtesis, prediccions i conclusions sobre el text.

Es conclou l'apartat de processos lectors destacant que cal tenir en compte que n'hi ha de baix nivell, com la descodificació, i d'alt nivell, com les estratègies de lectura. És necessari, doncs, dominar ambdós grups d'habilitats per llegir autònomament. En relació amb l'hàbit lector, es remarca que, dominar tots els aspectes que donen la capacitat de llegir no impliquen el desenvolupament de l'hàbit lector.

2.1.2 L'hàbit lector: beneficis i accions per desenvolupar-lo

Estretament lligat a la lectura es troba l'hàbit lector, el qual Rincón (2011) defineix com "la freqüència amb què es llegeix" (p. 27) . D'altra banda, Portell (2017) exposa quins són els principals beneficis que els infants llegeixin amb regularitat. En primer lloc, afirma que la lectura alimenta i exercita el cervell, a la vegada que crea relacions afectives estables i duradores entre lectors. A més, desperta empatia entre el lector i els personatges amb la immersió i comparació dels moments i emocions que viuen conjuntament. Per altre costat, la lectura forma el lector com a persona crítica, capaç d'escoltar, sospesar i valorar les opinions i vivències de cada lectura, a més de ser capaç d'establir un criteri propi. Finalment, insereix i identifica el petit lector amb un entorn cultural concret en el qual es desenvolupa un imaginari col·lectiu concret. Portell cita també al doctor Francisco Mora per acabar de justificar per què llegim als infants.

Llegim als nens per moltes raons: per tranquil·litzar-los, per entretenir-los, per informar-los i explicar-los alguna cosa, per despertar la curiositat, per somiar junts, per divertir-nos... Però quan llegim en veu alta, també estem condicionant el seu cervell en associar la lectura amb el plaer, creem coneixement de fons, ampliem el seu vocabulari i proporcionem un model a seguir llegint (p. 22).

Mora continua la seva justificació amb els resultats d'estudis recents, els quals mostren que l'adquisició de coneixement comparteix substrats neuronals com la recerca d'aigua, aliments o sexe, allò que és plaent. Per aquest motiu és essencial encendre una emoció en el nen o la nena, que és la base més important sobre la qual se sustenten els processos d'aprenentatge i memòria.

D'altra banda, Portell també fa menció d'un article al web *ActuaLitté* que explica quins són els beneficis de llegir als infants:

Llegir als nens des de molt petits estimula l'adquisició de vocabulari i d'habilitats (...). Per tant, fins i tot abans que arribin a l'escola primària, els nens tenen habilitats de lectura superiors (p.26).

Colomer (2005) exposa la idea de compartir els llibres. L'autora explica que compartir contes durant els primers anys de vida duplica les possibilitats de convertir-se en lector i que parlar de llibres amb les persones de l'entorn és el factor que més es relaciona amb la permanència d'hàbits lectors. Compartir obres amb els altres ajuda, a més, a conèixer el factor socialitzador de la literatura, permet sentir-se part d'una comunitat amb complicitats mútues i fa possible beneficiar-se de la competència dels altres per construir significats i compartir el plaer de la lectura.

Un cop aclarits els conceptes de lectura i hàbit lector, així com les seves implicacions per a la primera infància, cal destacar, de forma generalitzada, algunes accions que són beneficioses perquè els infants puguin desenvolupar un hàbit lector saludable perdurable. Portell (2017) cita a Bueno (2017), qui fa una reflexió sobre què implica la lectura i l'hàbit lector en els infants i la importància de no fer-los viure males experiències.

L'important no és llegir des de ben petits, com més aviat millor, sinó gaudir amb la lectura. I que ensenyar a llegir és una gran responsabilitat pels mestres, atès que alteren físicament el cervell dels infants i condicionen no solament la manera de percebre la lectura a partir d'aquell moment, sinó també la manera de percebre el món i com es percebran a ells mateixos dins d'aquest món (p.29).

Bonafé (2008) fa menció a la importància de generar situacions de lectura on no s'avalui als infants, situacions on es fomenti el plaer per la lectura sense necessitat de demostrar el grau de comprensió o d'habilitats comunicatives que es té.

Necesitan momentos donde no se les obligue a presentar pruebas de nada, ni a competir con otros niños, exigencias inherentes a una comunidad de niños de la misma edad, cualquiera que sea la capacidad o la orientación de sus maestros.

En este contexto, la asociación ACCES propuso como acción privilegiada el extender los lugares y los momentos de lectura despojándolos de toda intención de aprendizaje inmediato (p. 114 - 115).

En la mateixa línia, Portell (2017) redacta un decàleg per fer infants lectors. El llistat dona importància a valorar la lectura, explicar contes als infants, que els infants vegin llegir als adults, fer del llibre un objecte quotidià, parlar de llibres, llegir amb els infants, fer de la lectura un costum saludable, regalar llibres, animar-los a escriure i implicar-los en el seu propi procés de creixement.

Un cop definida què és la lectura i el seu procés d'aprenentatge, així com què és l'hàbit lector i el paper que té en el desenvolupament integral dels infants, se centrarà la mirada en el paper de l'escola, quina hauria de ser la seva tasca educativa i quines són les seves responsabilitats vers la creació d'hàbit lector i el foment de la lectura en els infants.

2.2 El paper de l'escola i el mestre

Aquest capítol del marc teòric se centra, en primer lloc, en la legislació que regula les responsabilitats de l'escola quant a creació i foment de l'hàbit lector dels infants. Més endavant, es descriuen i analitzen les responsabilitats dels mestres en l'àmbit mencionat.

2.2.1 Escola i legislació

En primer lloc, cal concretar què recull la UNESCO sobre el foment de la lectura i el treball per l'adquisició de l'hàbit lector a les escoles. En aquest sentit, la UNESCO publica un text de Bamberger (1975) on afirma que durant el període escolar del segon cicle d'Educació Infantil s'hauria de procurar que els infants vagin adquirint bones disposicions per a la lectura.

Una de las principales tareas para el período preescolar consiste en incitar al niño a que se adelante o anticipe en el aprender a leer, cosa que facilitará mucho la enseñanza de la lectura en los primeros años escolares (p.74).

D'altra banda, l'autor remarca la importància que els educadors promoguin l'afició a la lectura procurant que els infants s'acostumin a mirar llibres que tinguin il·lustracions adequades i a escoltar, llegir i repetir les paraules dels textos que els expliquen, el que els facilitarà l'adquisició de vocabulari i els despertarà l'interès per les pàgines impreses.

Convé tenir en compte les aportacions que fa el *Currículum de 2n cicle d'Educació Infantil* de la Generalitat de Catalunya (2016) que es manifesta en la mateixa línia i descriu quins són els beneficis de la literatura per als infants. El document explica que la literatura afavoreix i desperta la capacitat lúdica i creativa dels infants, ajuda a interpretar, imaginar, somiar, identificar-se i reconèixer l'entorn cultural.

Aquest mateix document exposa un llistat dels continguts que haurien d'assolir els infants a final del cicle. A continuació es detallen els relacionats amb la lectura dins l'àrea de comunicació i llenguatges. *Currículum de 2n cicle d'Educació Infantil* de la Generalitat de Catalunya (2016):

Participació i escolta activa en situacions habituals de comunicació, com ara converses, contextos de joc, activitats de la vida quotidiana i activitats relacionades amb la cultura.

Curiositat, interès i gaudi davant les creacions musicals, visuals, literàries, audiovisuals, plàstiques, obres escèniques, usant estratègies per escoltar, mirar i llegir.

Escolta i comprensió de narracions, contes, cançons, llegendes, poesies, endevinalles i dites, tradicionals i contemporànies, com a font de plaer i d'aprenentatge.

Iniciació als usos socials de la lectura i l'escriptura. Exploració de materials de l'entorn, com etiquetes, cartells, llibres i revistes, en suport de paper o digital, que contenen text escrit.

Satisfacció per les descobertes i els progressos individuals i de grup en les habilitats lingüístiques i expressives.

Interès per compartir interpretacions, sensacions i emocions provocades per les produccions artístiques: literàries, musicals, teatrals, plàstiques i audiovisuals.

Ús dels llenguatges verbal, musical, plàstic, matemàtic, audiovisual i corporal com a objectes de diversió, de creació i d'aprenentatge a través de jocs lingüístics i expressius. Apreciació de l'estètica de les formes literàries —ritme i rima— i artístiques, i de les sensacions i emocions que provoquen.

Descoberta i coneixement progressiu de les relacions entre el text oral i l'escrit.

Ús d'estratègies per aproximar-se a la lectura, com són ara identificació de paraules significatives i usuals, ús del context i de la forma de l'escrit, reconeixement de lletres, ús de les il·lustracions, gràfics i altres imatges que acompanyen els textos.

Ús de llibres, també en format multimèdia, per imaginar, informar-se, divertir-se, estar bé.

Iniciació en les habilitats per a l'anàlisi de la llengua, correspondència so-grafia, segmentació sil·làbica, amb ús de vocabulari específic per referir-se a alguns dels seus elements bàsics: paraula, lletra, so, títol. Gust per provar, reformular i reflexionar sobre la llengua. (pp. 132 - 134).

En consonància amb el *Currículum de 2n cicle d'Educació Infantil* (2016), la Generalitat de Catalunya també publica informació sobre el PLEC, el Pla de Lectura de Centre: un document amb l'objectiu de millorar la coherència pedagògica i crear una línia d'escola pel que fa a aspectes organitzatius i didàctics de com abordar la lectura als centres educatius. El PLEC defineix clarament els objectius, metodologia, planificació d'estratègies i recursos que cada centre proposa per desenvolupar la competència lectora del seu alumnat. Aquesta

competència mencionada s'ha de desenvolupar en tres eixos: saber llegir, llegir per aprendre i el gust per llegir.

Portell (2017) també fa menció de quines són les responsabilitats de l'escola pel que fa a l'acompanyament lector dels infants. Per fer-ho, descriu l'evolució d'aquest procés durant els anys. En primer lloc, l'escola tenia com a única responsabilitat l'ensenyament de la lectura, és a dir, que els infants desxifressin el codi escrit. Arran d'aquest primer objectiu, hi va haver mestres i centres que volien que els seus infants esdevinguessin ciutadans crítics, per aquest motiu, van començar a potenciar la lectura crítica a les escoles. Amb el pas dels anys, les responsabilitats de l'escola han anat augmentant i el seu objectiu quant a la lectura és formar lectors competents, és a dir, tal com diu el PLEC: saber llegir, llegir per aprendre i el gust per llegir.

Per altre costat, Bonnafé (2008) afegeix una altra responsabilitat a l'escola, preparar culturalment als infants que provenen de contextos amb pocs recursos. Tal com es menciona al primer capítol d'aquest apartat, l'associació ACCESS va promoure les situacions de lectura sense cap intenció d'aprenentatge immediat, com ara llegir llibres als infants. Una manera pedagògica d'introduir els llibres i la literatura als infants de contextos desfavorits i amb dificultats d'accés a la cultura.

Un cop aclarides les responsabilitats de l'escola, cal fer especial atenció a com hauria de fomentar-se la lectura i el gust per a aquesta des de l'escola. Colomer (2005) destaca la importància que hi hagi una mediació per part dels adults per introduir la literatura als infants. D'afegit, l'autora afirma que la lectura compartida és la base de la formació dels lectors en les primeres edats. D'altra banda, Colomer renuncia a l'expressió "la letra con sangre entra" i aposta per accentuar l'efecte de plaer de la lectura com a motivació per a l'aprenentatge.

Per tal d'aprofundir en com hauria de fomentar-se la lectura a l'escola, es fa una mirada al projecte PuntEdu, desenvolupat per la Generalitat de Catalunya. Aquest és un programa de biblioteca escolar que s'inicia el curs 2004 – 2005 dins el marc dels Programes d'Innovació Educativa. El seu objectiu era potenciar la biblioteca escolar dels centres educatius catalans. El projecte entén la biblioteca escolar actual com un centre de recursos per a l'aprenentatge i l'ensenyament (CRAE) fonamental per a l'adquisició de les competències bàsiques i el desplegament dels continguts curriculars, i com un element clau en l'assoliment de la competència lectora i l'adquisició d'aprenentatges autònoms, on la informació s'ofereix en tot tipus de suports.

Un referent en biblioteques escolars és Jaume Centelles, responsable de la biblioteca escolar de l'Escola El Pi de l'Hospitalet de Llobregat durant més de 40 anys. Centelles (2010) exposa que la biblioteca escolar ha d'estar situada en un espai ampli i acollidor, que permeti experimentar múltiples sensacions a través de materials que ajudin al creixement intel·lectual i personal dels infants. Destaca també la importància de la paraula "invitació" per referir-se a la lectura. Centelles exposa la importància que els mestres siguin capaços d'emocionar-se amb les lectures i que els claustres de mestres desenvolupin projectes de biblioteca que converteixin aquest espai en un dels eixos pedagògics de l'escola, un lloc de trobada cultural i recreativa, així com un punt d'ampliació dels coneixements autònoms de l'alumnat.

Aquesta cita del bibliotecari, recull de manera molt precisa quin hauria de ser el paper de la biblioteca a les escoles:

Creo que el concepto de biblioteca escolar no ha sido bien explicado o, quizá, no ha sido bien entendido. La biblioteca escolar no tiene el mismo sentido que la municipal o la personal. Es un espacio real o virtual, que forma parte del Plan de Lectura de Centro (PLEC), como puede serlo el aula de informática, el despacho del director, el patio o el comedor. Ahí reside su fuerza. No es algo que funciona de manera independiente, con unos horarios establecidos, con un espacio por donde pasan periódicamente los grupos a leer. En absoluto. Una biblioteca escolar de calidad es un eslabón más de la cadena y los maestros de la comisión de biblioteca tienen solo una parte de responsabilidad hacia el alumno (Centelles, 2011, p.2).

Centelles (2017) fa una crítica a la manca de professionals que s'encarreguin de tenir cura de la biblioteca escolar i d'acompanyar els infants en el seu desenvolupament personal dins d'aquest espai. Exposa la importància de trobar un bibliotecari o un mestre amb coneixements de biblioteconomia que pugui fer-se càrrec de l'espai i fer un seguiment i acompanyament als infants al llarg de la seva escolarització.

Finalment, Centelles (2010) afirma que la biblioteca escolar és un dret fonamental dels infants i que hauria de ser un espai de convivència que pogués oferir un ambient relaxat, de reflexió i d'aprenentatge, un bon lloc per practicar la cooperació, en el qual els infants compartissin treballs, temps, esforços i lectures. El bibliotecari reivindica que s'haurien de tenir mitjans per dissenyar i per dotar a les escoles de bones biblioteques on els infants poguessin trobar autoestima, comprensió, seguretat i atenció, així com habilitar un espai on poder escoltar històries, llegir tranquil·lament i cultivar la llibertat de pensament.

En relació a la presència de llibres a l'escola i els espais destinats a la lectura, Colomer (2005) parla de la importància del corpus. L'autora afirma que un bon corpus literari no està format

només per les millors obres, sinó que destaca per la seva varietat i adaptació a totes les necessitats dels infants. Colomer destaca que és important que el corpus escolar contingui obres que ofereixin repetició, obres amb gran qualitat artística i, en general, obres de temàtiques diverses. D'altra banda, Colomer explica que, per oferir als infants experiències literàries, és necessari que l'aula tingui una zona destinada a la lectura, a la qual puguin accedir sense dificultats.

Lligat a la biblioteca d'aula, Chambers (1991) exposa que cada una d'aquestes de tenir unes obres fixes, escollides en base a les necessitats i interessos dels infants, obres pensades per ser rellegides. A més, s'hauria de disposar d'obres d'ús ocasional, que puguin estar a l'aula durant un període de temps determinat i es puguin anar renovant. Per fer-ho, l'autor proposa que la majoria d'obres posseïdes per l'escola formin part d'un dipòsit central pertanyent a la biblioteca escolar, des del qual es gestionin els préstecs a les diferents aules del centre. D'aquesta manera, l'escola només necessita un exemplar de cada obra i es pot invertir el fons monetari en comprar més varietat d'obres.

Per concloure aquest capítol, es recull una cita de Ferreiro i Gómez (1982) que sintetitza com pot ser la influència de l'escola en l'aprenentatge i adquisició de la lectura dels infants.

La escuela influye, favorable o desfavorablemente, en el desarrollo de la lecto-escritura, según facilite o impida el crecimiento de estos conceptos formales y funcionales del lenguaje. Los métodos de enseñanza que oscurezcan o que oculten estos conceptos, inhibirán su formación. Si las escuelas emplean métodos y materiales que se ajustan al desarrollo conceptual del niño, las destrezas de la lecto-escritura pueden desarrollarse de manera fluida y natural (p. 243).

2.2.2 El mestre

Tal com s'ha comentat en el capítol anterior, l'escola, així com el mestre, són agents fonamentals en el desenvolupament i foment de l'hàbit lector dels infants. Així ho recull el *Currículum de 2n Cicle d'Educació Infantil* (2016):

És important que el mestre fomenti el gust per la lectura amb textos literaris rics i adequats, des del modelatge, l'acompanyament i la lectura dialògica, la lectura en veu alta, la representació teatral, etc. La lectura d'un conte o text literari hauria de ser una pràctica gairebé diària a l'aula d'infantil. I, sobretot, l'adult ha de tenir generositat oral, regalar lectures que incitin i estimulin la curiositat per la literatura (Generalitat de Catalunya, 2016, p.29).

Un cop descrites les responsabilitats dels mestres segons la legislació vigent, cal veure quines responsabilitats atorguen els experts en la temàtica als mestres. Munita (2016) expressa que la

primera funció del mestre és la d'acompanyament en la construcció del plaer per a la lectura, un plaer que es construeix a poc a poc a través d'experiències gratificants amb la lectura i superant una sèrie de dificultats en relació amb l'escrit. L'autor destaca la importància que l'actuació docent se situï en l'espai de desenvolupament proper de l'infant per tal que aquest pugui avançar des d'allò que pot fer sol fins a allò que pot realitzar amb l'ajuda d'un adult facilitador. És indispensable que l'actuació docent se situï des d'aquest punt per fomentar el progrés i evitar bloquejos en els infants, en cas que es parteixi d'un punt massa llunyà o un objectiu inaccessible per les seves habilitats.

D'altra banda, fa menció a la posada en escena de la seva postura de lector com a part del procés pedagògic d'acostament al discurs literari, és a dir, el mestre ha de ser capaç de transmetre als seus alumnes una actitud d'entusiasme envers la literatura. Segons Munita, aquest és un punt clau en la motivació dels infants per a la lectura literària. El contagi provocat per la relació de lector a lector és el punt de partida cap a processos de lectura continuats i sostinguts en el temps.

Una altra funció medidora important en la formació de lectors és el coneixement de les obres per part del docent, el qual sàpiga d'un ampli conjunt de llibres i de literatura infantil adequada al grup classe. També ha de ser capaç de fer una anàlisi de les principals característiques de les produccions literàries per oferir als infants obres de qualitat i poder-los obrir camins diversos per als processos d'apropiació del llibre i d'interpretació literària.

Finalment, la darrera funció del mestre segons Munita és pensar en els instruments mediadors que poden ajudar als infants a viure d'una manera més profunda l'experiència literària. Per fer-ho, l'autor utilitza la següent pregunta: quins tipus d'activitats es poden elaborar amb un determinat llibre per promoure la formació dels alumnes com a lectors literaris?

En la mateixa línia es manifesta Colomer (2005), que descriu l'aprenentatge de la lectura i el foment d'aquesta com un aprenentatge social i afectiu. L'autora exposa que els darrers estudis mostren que la lectura compartida és la base de la formació de lectors, així com expressa quins són els trets qualitius que caracteritzen una bona interacció entre l'adult i els infants. Entre aquests, es troben la importància de compartir l'entusiasme per la lectura, compartir la construcció del significat vers les obres literàries compartides i les connexions que els llibres estableixen entre ells. Finalment, Colomer, igual que Munita, destaca la rellevància del contagi, és a dir de la presència d'adults que despertin curiositat als infants per descobrir l'afició a la lectura.

D'altra banda, Portell (2017) exposa algunes propostes i accions per convidar i animar als infants a la lectura. En primer lloc, fa menció a l'apadrinament lector, una activitat molt estesa actualment i consistent en que els infants de Cicle Superior acompanyin en les lectures als petits, generalment a infants del darrer curs d'Educació Infantil o als de Cicle Inicial. En segon lloc, Portell parla de la biblioteca d'aula, la qual permeti el préstec més immediat i aprofundeixi en llibres més informatius i de coneixement, a més de respondre als interessos literaris de tots els alumnes. L'autor també comenta les maletes viatgeres, una activitat que demana la responsabilitat i el compromís dels infants quan s'enduen els llibres a casa. En aquest cas, és responsabilitat del mestre fer una selecció adequada de llibres, així com vetllar pel seu manteniment. L'última proposta que exposa Portell són les visites d'autors, una activitat que es pot fer a posteriori d'haver llegit alguna obra de l'escriptor. Aquesta visita ha de ser prèviament preparada i permetrà als infants conèixer detalls de la vida i de les obres de l'autor en qüestió.

Per concloure aquest apartat, es recull la següent cita que sintetitza de manera breu quin és el paper dels mestres com a animadors de la lectura i el seu foment.

¿Qué hacen los adultos facilitadores, en especial los maestros? Ellos proporcionan, estimulan, demuestran y responden. Proporcionan libros y tiempo para leerlos y un ambiente atractivo en el que la gente quiera leer. Estimulan un deseo de convertirse en lectores reflexivos. Demuestran por medio de la lectura en voz alta y de su propio comportamiento qué hace un "buen" lector. Y responden, y ayudan a otros a responder, a la individualidad de cada uno en la comunidad de lectores a la que pertenecen (Chambers, 1991, p. 130).

2.3 El paper de la família i l'entorn

El darrer capítol del marc teòric analitza, en primer lloc, la influència de la família sobre el procés d'adquisició de l'hàbit lector dels infants. L'entorn sociocultural, en aquest cas, la biblioteca municipal, és també un agent clau a tenir en compte en la creació i foment de l'hàbit lector dels infants, així que s'analitza el seu paper i els seus efectes sobre els infants.

2.3.1 El paper de la família

Portell (2017) fa menció als resultats d'uns estudis recents que confirmen que una de les principals fonts de desenvolupament de l'hàbit lector és l'entorn familiar. Per aquest motiu, l'autor fa unes quantes recomanacions a les famílies per ajudar a fomentar l'hàbit lector dels seus fills. En primer lloc, expressa que predicar amb l'exemple és un dels factors més importants, així com que les converses a casa girin en algun moment entorn a la lectura, ja que

la lectura i els comentaris sobre aquesta haurien de formar part de la vida en família. Recorda, també, que els infants tenen dret a no llegir i que és imprescindible que no associïn mai la lectura amb una obligació.

D'altra banda, també proposa establir un moment de lectura a casa, estones en les quals tothom agafi el seu llibre i en gaudeixi de forma individual o col·lectiva, i en les quals hi ha d'haver silenci, fins i tot respectat per a aquelles persones que no vulguin llegir. Per altre costat, l'autor reafirma que l'entorn familiar és vital per motivar la lectura i considera que els infants haurien de tenir llibres a l'abast des que neixen. D'afegit, destaca la importància de la biblioteca personal, a través de la qual l'infant ha de triar el seu camí com a lector amb l'ajuda de l'adult. Aquesta ha d'estar formada per un material que els desperti sentiments i records i que puguin tenir sempre a l'abast, pel qual ha de ser un material d'ús quotidià. Un altre aspecte que aborda és la lectura al llit i l'hora del conte, moments en els quals es crea un vincle afectiu amb els infants, alhora que se'ls inicia directament en la lectura. La lectura nocturna és, a més, un moment en el qual es poden sentir identificats emocionalment amb el conte i en el qual se'ls explica amb paraules allò que senten. Així doncs, els contes els permeten endreçar els seus sentiments, reflectir-los en la pell d'un personatge i conseqüentment, entendre'ls.

L'autor també expressa la importància de treure la lectura de casa: motivar els infants a la lectura de paraules pel carrer, visitar la llibreria i deixar que l'infant esculli obres entre les novetats. D'aquesta manera es crea un espai obert en el qual l'infant pot expressar els seus gustos i interessos per un llibre o un altre. A més, fa menció de la gran presència dels llibres al museu, als centres culturals o al teatre, que conformen altres espais on es pot dedicar l'estona d'espera a la lectura. Finalment, Portell diu que l'entorn natural és ple d'estímul i que és una gran oportunitat per dedicar-lo a estones de lectura a l'exterior.

Per altre costat, Gribés (2012) es manifesta en la mateixa línia que Portell. El periodista enumera quatre passos a seguir per les famílies per promoure el gust per la lectura dels infants. En primer lloc, proposa estimar els llibres i la lectura. El darrer comenta que la lectura és quelcom que no es pot imposar, atès que si s'obliga els infants a llegir s'aconsegueix l'efecte contrari. En canvi, recomanar amb passió una obra adequada a l'edat, els interessos i el moment exacte en què es troba l'infant, tindrà un efecte molt més positiu. Tal com diu Portell, Gribés també destaca la importància que la família doni exemple i llegeixi davant i per als infants. D'altra banda, afegeix la idea de tenir llibres per arreu de casa. El tercer pas que proposa el periodista és escollir llibres adaptats als infants, als seus interessos, a les seves

curiositats i necessitats, que, al cap i a la fi, cridin l'atenció. Finalment, Gribés proposa fer de la lectura una activitat familiar, llegir en veu alta, parlar junts de les obres i fer jocs de paraules.

2.3.2 El paper de l'entorn

Un agent de l'entorn de vital importància per al desenvolupament de l'hàbit lector dels infants és la biblioteca municipal. Segons el Col·legi Oficial de Bibliotecaris-Documentalistes de Catalunya (2002), seguint les indicacions de l'IFLA i la UNESCO¹ comenta que:

Una biblioteca pública és una organització fundada, mantinguda i finançada per la comunitat, ja sigui a través del govern local, regional o nacional, ja sigui a través d'altres tipus d'organització ciutadana. Ofereix accés al coneixement, a la informació i a les obres de la imaginació mitjançant una sèrie de recursos i serveis als quals tenen el mateix accés tots els membres de la comunitat, sense distinció de raça, nacionalitat, edat, sexe, religió, llengua, discapacitat, situació econòmica i laboral, i nivell cultural (p.17).

D'altra banda, el document exposa que el principal objectiu de la biblioteca pública és oferir recursos i serveis en mitjans diversos per atendre les necessitats de les persones i els grups pel que fa a educació, informació i desenvolupament personal, incloent-hi l'esbarjo i el lleure. Exerceix una funció important en el desenvolupament i manteniment d'una societat democràtica en tant que facilita l'accés a un ampli i variat ventall de coneixements, idees i opinions. Pel que fa als infants i joves, el seu objectiu principal és "crear i reforçar els hàbits de lectura dels nens des de ben petits" (p.21). El document justifica que, si s'infon la passió pel coneixement i per les obres literàries als infants quan són petits, el més probable és que al llarg de la seva vida puguin enriquir-se de la lectura per al seu desenvolupament personal, alhora que potenciaran la seva contribució a la societat. Per altre costat, també recull la idea que els infants poden animar els adults a visitar periòdicament la biblioteca pública.

Mercè Escardó (1994), fundadora i directora durant 30 anys de la Biblioteca Infantil i Juvenil Can Butjosa de Parets del Vallès, exposa quins són els essencials pel bon funcionament de la biblioteca en relació a la infància. Escardó exposa que l'aspecte educatiu de la biblioteca es divideix en tres funcions clau, dels quals la primera és la d'ajudar els infants a esdevenir bons lectors perquè sàpiguen triar les seves lectures i gaudir-ne. La segona és ensenyar-los a ser bons usuaris de biblioteca, que sàpiguen moure's per l'espai i accedir als catàlegs i obres del seu interès. Finalment, comenta la importància que adquireixin hàbits de comportament específics en relació a la lectura.

¹ Saur, K.G. (2001). *The Public Library Service: the IFLA/UNESCO Guidelines for Development*. IFLA: Munich.

Un altre aspecte essencial de la biblioteca és la figura del bibliotecari o mediador. Portell (2017) exposa algunes de les qualitats que haurien de conformar un bon bibliotecari o mediador. En primer lloc, el bibliotecari ha de ser un lector actiu de la literatura infantil, l'ha de conèixer a fons per poder recomanar a cada usuari la lectura adequada als seus interessos i nivell lector. En segon terme, remarca la rellevància del mediador en tant que fomentador i creador de l'hàbit lector dels infants, així com ha de procurar engrescar-los en la lectura. En la mateixa línia, exposa la idea que els bibliotecaris han de ser capaços de treballar en xarxa, per poder seleccionar noves obres de manera acurada i adequada, així com conèixer les novetats bibliogràfiques del moment. L'autor també parla de les habilitats comunicatives d'aquest agent, ja que el mediador ha de ser capaç d'oferir solucions a les diverses realitats amb que es trobi. Així doncs, és de vital importància que conegui la realitat i el context en el qual es desenvolupa la seva tasca. D'altra banda, el bibliotecari ha de conèixer el funcionament de l'escola, el seu currículum i els processos d'adquisició i gestió del fons de la biblioteca, per poder emprar tots els seus recursos quan sigui necessari. Finalment, cal remarcar que aquesta professió ha de ser plenament vocacional per poder contagiar la passió per la lectura.

Així doncs, la biblioteca pública es pot considerar l'òrgan estatal amb més pes pel que fa al desenvolupament de l'hàbit lector dels infants. Tot i això, al llarg dels anys, han sorgit diversos programes i projectes per complementar el paper de la biblioteca municipal en el foment de l'hàbit lector dels més petits.

El programa *Municipi Lector* és coordinat pel Consell Català del Llibre Infantil i Juvenil i pretén involucrar tota la comunitat de la població, entitats municipals i ciutadans, en promoure el gust per la lectura entre els infants de la població des de l'escola bressol fins a sisè de Primària. A més d'aconseguir un major nivell de la lectura entre els infants del municipi i assolir un compromís ferm per part de tota la societat envers la lectura i el desenvolupament de la mateixa, el seu objectiu final és formar ciutadans compromesos i responsables per a la millora del seu interès per l'entorn i la cultura partint de l'activitat lectora com a possible ampliació de la visió del món.

El projecte *Nascuts per Llegir* va néixer l'any 2002 del Col·legi Oficial de Bibliotecaris – Documentalistes de Catalunya. El programa promou el gust per la lectura entre els infants de 0 a 3 anys, creant experiències emotives i positives vinculades al llibre i a la literatura. Per dur-ho a terme, hi va haver una coordinació entre famílies, bibliotecaris i professionals de la salut dels Centres d'Atenció Primària. Fins l'any 2010, es va comptar amb subvencions públiques que van permetre l'impuls i extensió del projecte. Tot i això, l'any 2011 va desaparèixer gran part del

finançament i la coordinació de municipis i entitats va deixar de ser possible. Actualment, però, hi ha municipis que mantenen el projecte de forma autònoma i local.

Un altre recurs són els bibliobusos dels que disposa la Diputació de Barcelona, concretament vuit biblioteques mòbils que treballen en xarxa, integrades en una zona bibliotecària, amb el suport d'una biblioteca central i coordinades pel Servei de Biblioteques. L'objectiu d'aquesta proposta és fer arribar la biblioteca als pobles rurals que, per quantitat de població, no disposen de biblioteca pública. Cada vehicle està especialment dissenyat per tal que els documents transportats (entre tres mil i cinc mil, depenent del bibliobús) puguin presentar-se davant els usuaris d'una forma coherent i atractiva, respectant en tot moment l'ordenació dels documents tal com es fa a qualsevol biblioteca pública. Disposa d'un punt de treball per al personal, un bibliotecari i un xofer-tècnic auxiliar, amb connexió al catàleg informatitzat, Internet i ofimàtica, i també d'un ordinador personal que permet als usuaris la consulta del catàleg i d'Internet.

Els projectes exposats han servit d'il·lustració per tenir una visió més holística de les propostes que, en consonància amb la biblioteca, treballen pel foment de l'hàbit lector dels infants.

3 Disseny metodològic

En aquest apartat del treball s'exposen les diferents tècniques de recollida de dades escollides per a la realització de la part pràctica. Per fer-ho, es tenen en compte els objectius de l'estudi, així com les diferents veus que es necessiten sentir per poder fer l'anàlisi completa del cas en concret.

3.1 Finalitats i objectius de l'estudi

En primera instància, cal reprendre els objectius de l'estudi per poder exposar quines són les eines adequades en funció de les finalitats de l'estudi i que s'adaptin al tipus de respostes que es volen obtenir. L'objectiu principal d'estudi és analitzar la relació de la família, l'escola i l'entorn sociocultural en l'acompanyament i foment de l'hàbit lector d'infants de P5. En consonància amb aquest objectiu, es volen conèixer les propostes de lectura que es fan des dels tres àmbits d'acció, així com conèixer com els infants viuen la lectura.

3.2 Mètode d'investigació i paradigma

Tenint en compte el camp de recerca i els objectius d'aquesta, es pot situar l'estudi en qüestió dins del paradigma interpretatiu, el qual centra el seu interès en l'estudi dels significats de les accions humanes i de la vida social. El mètode d'anàlisi de dades escollit ha estat la triangulació, ja que permet relacionar i enllaçar les diferents òptiques aportades pels tres agents estudiats. Cal destacar que la investigació duta a terme es tracta d'un anàlisi de cas d'un grup d'infants determinat.

3.3 Procediment i instruments de recollida de dades

Per escollir els instruments de recollida de dades es té en compte l'objectiu principal de la investigació, pel qual es necessita escoltar les veus dels mestres, les famílies i l'entorn sociocultural, en aquest cas, la biblioteca municipal.

En primer lloc, es fa una entrevista a la directora de la biblioteca municipal. L'objectiu principal d'aquesta entrevista és conèixer quin és el paper de la biblioteca en la creació i foment de l'hàbit lector dels infants, a més de conèixer les propostes enfocades a infants d'Educació Infantil que es fan des del centre. Pel que fa a la tipologia d'entrevista que es fa, es tracta d'una conversa no estructurada, és a dir, una seqüència de preguntes no fixada de la que s'esperen respostes obertes per conèixer les creences i el funcionament del centre. Quant a la directivitat, és una entrevista tancada, amb un llistat de qüestions a ser explorades, tot i que s'hi afegeixen preguntes en funció de l'evolució de la conversa. En finalitzar l'entrevista, la directora del centre proposa que es parli amb la persona a càrrec de la Sala Infantil de la

biblioteca. Aquesta segona entrevista és una adaptació de la primera, ja que s'aprofita per aprofundir més sobre el comportament dels infants i les famílies al centre, en lloc de buscar dades més generalistes com en el primer cas.

En segon lloc, es fa una enquesta a les famílies de la classe analitzada. L'objectiu d'aquestes enquestes és conèixer quina opinió tenen les famílies sobre l'hàbit lector i quines accions duen a terme per fomentar-lo. La tipologia d'enquesta escollida és el format en línia, el que consisteix a realitzar un qüestionari utilitzant Internet com a medi de distribució, en aquest cas es fa servir la plataforma *Google Forms*. S'escull aquest format perquè és una manera fàcil de respondre les preguntes per a les famílies, les quals reben un enllaç que poden obrir des de qualsevol dispositiu que tingui accés a la xarxa i les respostes s'envien automàticament a l'enquestador. L'enllaç es fa arribar a les famílies pel canal de comunicació habitual a l'escola, via *WhatsApp*. L'enllaç s'envia a la mestra tutora dels infants, qui fa arribar a les mares delegades i elles l'envien al grup de famílies de la classe, seguint el procés d'enviament d'informació que es fa servir sempre des de l'escola. Pel que fa al focus de l'enquesta, és una enquesta descriptiva, que busca crear un registre d'actituds o condicions presents dins una població en un moment determinat. Quant al tipus de preguntes, l'enquesta a les famílies conté preguntes de resposta oberta i resposta tancada. Les preguntes de resposta oberta permeten a l'enquestat tenir la llibertat de respondre obertament a cada pregunta, això permet obtenir respostes més profundes i conèixer les seves opinions i vivències, el que permet obtenir resultats qualitius. Per altre costat, les preguntes de resposta tancada faciliten rebre resultats quantitius i poder conèixer quin percentatge de famílies fan o opinen el mateix.

En darrer lloc, es fa una entrevista a una mestra que pot aportar la visió escolar vers la temàtica. La persona entrevistada és la tutora del grup d'infants en qüestió, responsable de la biblioteca escolar del centre i especialista en lectoescriptura i literatura d'Educació Infantil. L'objectiu principal d'aquesta entrevista és conèixer quin és el paper de l'escola en la creació i foment de l'hàbit lector dels infants, a més de conèixer les propostes que es fan a l'escola. Pel que fa a la tipologia d'entrevista que es fa, es tracta d'una conversa no estructurada, és a dir, una seqüència de preguntes no fixada de la que s'esperen respostes obertes per conèixer les creences i el funcionament del centre. Quant a la directivitat, és una entrevista tancada, amb un llistat de qüestions a ser explorades, tot i que s'hi van afegint preguntes en funció a com evoluciona la conversa.

D'altra banda, es volien fer observacions sistematitzades als infants del grup en moments de lectura a l'aula. L'objectiu d'aquestes observacions era poder triangular tota la informació donada pels tres agents analitzats, així com conèixer com vivien cadascun dels infants la lectura. Per complementar les observacions dels infants, se'ls demanaria que fessin un dibuix del seu conte o moment de lectura preferit i després se'ls demanaria que expliquessin breument el dibuix de manera individual. L'objectiu d'aquest darrer mètode de recopilació de dades era poder triangular la informació donada per les famílies, la mestra i l'encarregada de la biblioteca i poder conèixer quin tipus d'influència té cadascun dels tres agents.

No obstant, degut a la pandèmia de la COVID-19 i el tancament de les escoles la primera quinzena de març de 2020, no s'han pogut realitzar les observacions de manera sistematitzada. No obstant, en l'apartat de l'anàlisi de dades, s'inclouran algunes observacions no sistematitzades fetes durant el període de pràctiques a l'escola per tal d'il·lustrar i complementar el punt de vista de la mestra. L'objectiu d'incloure aquestes observacions és poder conèixer com viuen els infants la lectura a l'escola per poder veure reflectida la influència dels tres agents subjectes d'anàlisi d'aquest treball.

3.4 Descripció de l'àmbit d'estudi i dels participants

L'estudi se centra en una escola pública de la Garriga, un municipi d'uns 16.000 habitants situat al Vallès Oriental. L'escola està situada en un entorn semi urbà, ja que es troba als afores del poble i rodejada d'entorn natural. L'escola es va inaugurar el curs 1988 a causa del creixement de la població i la massificació de la resta d'escoles del poble, però va ser el 1995 quan es va traslladar a l'edifici actual. Pel que fa a la metodologia, el centre destaca per la seva educació en la diversitat, l'educació ambiental i el treball per tallers en tots els cursos de l'escola.

La mestra escollida per l'entrevista és la tutora del grup d'infants i és alhora la coordinadora de la biblioteca escolar, així com és la persona encarregada del taller literari al Parvulari i especialista en lectoescriptura i literatura d'Educació Infantil.

Quant als infants, es tracta d'un grup de 24 infants d'entre 5 i 6 anys. Dins el grup es troben infants nascuts a Catalunya i infants nascuts a altres països, més concretament a la zona d'Amèrica del Sud. Les famílies són de nivell socioeconòmic mig, algunes d'un nivell més baix. També hi ha famílies provinents del Nord d'Àfrica que han tingut els infants a Catalunya.

Pel que fa a la biblioteca municipal, es tracta d'un edifici inaugurat el 1998 i situat al centre del poble. El centre té una planta baixa destinada a la Sala Infantil i una petita zona de lectura de revistes, una primera planta on hi ha totes les obres destinades als adults i una segona planta on hi ha els despatxos. La primera entrevistada ha estat la directora de la biblioteca, encarregada de la coordinació tècnica del centre. La segona persona entrevistada ha estat la bibliotecària responsable de la Sala Infantil del centre.

4 Part pràctica i anàlisi dels resultats

En aquest apartat del treball es troben recollides les mirades dels tres agents analitzats, l'escola i els mestres, les famílies i l'entorn sociocultural, concretament la biblioteca municipal. Les dades han estat extretes de l'entrevista a una mestra de l'escola, les dues entrevistes fetes a la biblioteca municipal, i les enquestes a les famílies. També s'inclouen algunes observacions no sistematitzades fetes durant el període de pràctiques al centre, per complementar i il·lustrar amb exemples les aportacions fetes per la mestra de l'escola.

4.1 La lectura en el context escolar

Amb l'objectiu de conèixer la visió i l'opinió de la mestra tutora del grup d'infants en qüestió, ahora responsable de la biblioteca escolar del centre i mestra encarregada del taller literari al Parvulari, se li fa una entrevista per poder conèixer la visió de centre vers la creació i foment de l'hàbit lector².

La primera pregunta que es fa a l'entrevistada és quin és el paper de l'escola en la creació i foment de l'hàbit lector infantil. La mestra exposa que el paper de l'escola és molt important i sobretot des de Parvulari, així com destaca la importància d'explicar contes i transmetre a través de la literatura com de bonic és llegir i descobrir noves històries. D'altra banda, la mestra també explica la rellevància de fer de model davant els infants i transmetre'ls la cura, plaer i hàbit de la lectura a través dels seus interessos i les seves motivacions.

Per conèixer el funcionament del centre amb més profunditat, es demana a la mestra si els infants de P5, el grup analitzat, tenen accés a la biblioteca escolar del centre. La tutora explica que la biblioteca del centre ha estat renovada recentment i que els infants de P5 tenen la biblioteca disponible una hora setmanal. A més, l'entrevistada justifica l'assistència a la biblioteca escolar exposant que la majoria de llibres infantils es troben al departament de Parvulari, més concretament a l'aula dels infants, que és justament l'aula literària. D'afegit, la mestra relata que tots els cursos de l'escola tenen una hora setmanal destinada a l'ús de la biblioteca escolar.

Tot i les paraules de la mestra, s'afirma que durant els dos mesos de pràctiques a l'escola no s'ha observat cap activitat a la biblioteca escolar amb els infants del grup de P5 analitzat. Així doncs, es podria dir que tenen disponibilitat d'una hora setmanal per anar a la biblioteca però que no s'hi va setmanalment.

² Vegeu transcripció completa a l'annex 1.

Pel que s'ha pogut observar durant l'estada de pràctiques al centre, la majoria de llibres infantils estan situats a l'aula literària, l'aula del grup d'infants analitzat. La resta d'aules tenen una biblioteca d'aula petita amb material relacionat amb el projecte de curs. Quan les mestres tenen interès en algun altre tipus d'obra, li demanen a l'entrevistada i les tenen durant un temps a les seves aules. Per tant, es podria considerar l'aula literària com el dipòsit central d'Educació Infantil.

Per altre costat, es pregunta a la mestra quin ús es fa de la biblioteca escolar i quin tipus d'activitats s'hi fan. L'entrevistada comenta que les activitats que es fan amb els infants d'Infantil no varien gaire de les que es fan a l'aula, que és bàsicament explicar un conte. Tot i això, explica que l'experiència a la biblioteca és diferent de la de l'aula, ja que han de desplaçar-se fins al lloc i treure's les sabates, a més, la mestra comenta que la biblioteca resulta una experiència estètica molt interessant per a ells i que també els permet remenar i experimentar amb diferents llibres. D'altra banda, els alumnes de Primària també gaudeixen d'estones d'explicar contes, fan converses al voltant de l'obra que han llegit, llegeixen poemes i fan ús del canó de projeccions per mirar contes per Internet. A més, tenen una llibreta de préstec per cada curs i això els permet endur-se a casa els llibres que vulguin.

I.. com a activitats així de foment lector, com que estem reelaborant el Pla Lector de l'escola, també tenim recollides en un *Drive* totes les activitats que fan. Llavors, algunes de les activitats que es fan a la biblioteca és que els tutors llegeixen contes i després fan una mica de conversa al voltant del conte o algun alumne proposa un conte, o llegeixen un poema o fan activitats així (Vegeu annex 2).

Durant el període de pràctiques realitzat a l'escola, es van poder observar les activitats relacionades amb la lectura que es fan al Parvulari. Es tracta de tallers literaris organitzats per la mestra entrevistada. Els infants d'Educació Infantil destinen una hora i mitja cada matí en fer diferents tallers que tenen una durada de dues setmanes. La mestra entrevistada organitza tallers literaris basats en la narració d'un conte i la posterior realització de propostes, generalment plàstiques, fetes pels propis infants. Tot i això, també es deixa temps per la representació o lectura als infants que no desitgen fer la proposta³⁴.

A continuació, es pregunta a la mestra la seva opinió sobre la importància de la biblioteca escolar i la biblioteca d'aula. L'entrevistada exposa que la biblioteca escolar i d'aula és una eina pel foment de l'hàbit lector i que és important que hi hagi una gran varietat de títols adaptats

³ Vegeu algunes fotografies a l'annex 5.

⁴ Totes les imatges incloses al treball són d'autoria pròpia.

als diferents interessos i amb força novetats que cridin l'atenció estèticament. D'altra banda, la mestra, com a coordinadora de la biblioteca escolar, fa una crítica a la manca de temps i personal per destinar a la biblioteca. La mestra exposa que és molt important poder fer activitats a la biblioteca i tenir l'oportunitat de fer tallers literaris en grups reduïts per promoure les ganes d'anar a la biblioteca.

Pel que fa al Pla Lector de Centre, la mestra comenta que està essent sotmès a revisió durant el curs escolar 2019 – 2020. Aquest fet no ha permès que es consultés, ja que es tracta d'un document que, segons la mestra està molt desfasat perquè l'última revisió es va fer l'any 1993.

Quant a les activitats de foment de la lectura fora de la biblioteca o els tallers literaris, la mestra explica que una activitat força recurrent és convidar a famílies perquè llegeixin contes. D'altra banda, també comenta que aquest curs els hagués agradat fer una marató de lectures amb contes de Roald Dahl el dia de Sant Jordi, però que degut a la situació actual, ha estat impossible. A més, l'AMPA de l'escola organitza tallers literaris en horari extraescolar per a les famílies del centre. L'escola també organitza presentacions de llibres amb algun grup d'infants, el darrer va ser a P3.

Pel que fa a la relació amb les famílies, es pregunta a la mestra quines activitats lectores es proposen des de l'escola per fer en família i com és l'acollida d'aquestes. L'entrevistada explica que l'única proposta que es fa des del centre són les bosses literàries, les quals han renovat aquest curs, tant pel que fa a la bossa com pel que fa al contingut. La mestra comenta que dins de cada una hi ha quatre llibres adaptats al nivell dels infants i que la temàtica d'aquests és els diferents tipus de famílies, llibres de buscar, àlbums il·lustrats i llibres manipulables. A més, la bossa conté una llibreta on les famílies i els infants poden anotar les seves impressions de la lectura. Pel que fa a l'acollida d'aquesta proposta, la mestra explica que aquest curs ha estat molt positiva, gràcies a la renovació del material. Tot i això, comenta que la participació de les famílies no segueix un patró regular, hi ha famílies que hi dediquen molta estona i d'altres que escriuen només un comentari ràpid.

Per altre costat, es pregunta a la mestra sobre la relació de l'escola amb l'entorn sociocultural i la biblioteca municipal. En primer lloc, se li pregunta si es fa arribar a les famílies informació d'activitats culturals o amb relació a la lectura que es fan al poble. L'entrevistada comenta que l'AMPA del centre té un butlletí que informa de les activitats que es fan al poble en tots els àmbits: cultural, social, esportiu, etc. D'altra banda, pel que fa a propostes més concretes de

part de l'escola, al web del centre hi ha un apartat que es diu *El racó de la biblioteca* i allà s'hi afegeixen enllaços a propostes interessants.

També es demana a la mestra si des del Parvulari s'assisteixen a activitats culturals que es fan al poble. L'entrevistada explica que un parell o tres cops a l'any s'assisteix al teatre del poble a veure una activitat de titelles i una activitat musical. Es tracta d'una oferta que arriba a les escoles des de l'ajuntament.

La darrera pregunta que es fa a l'entrevistada és si des de l'escola es fa alguna activitat conjunta amb la biblioteca municipal. La mestra explica que els infants de Parvulari no en fan cap, però que els alumnes de Cicle Mitjà fan una visita a la biblioteca quan treballen el poble. D'altra banda, comenta que si la biblioteca porta publicitat de l'hora del conte o algun taller des de l'escola sí que en fan distribució i tenen constància que hi ha alguns infants que hi assisteixen.

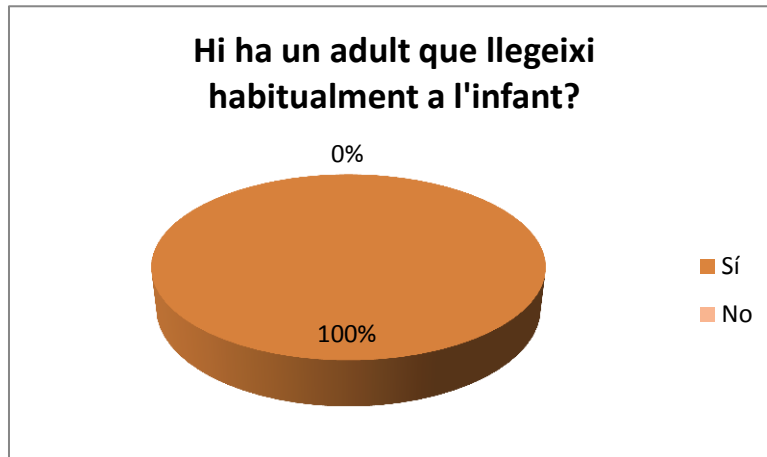
Com a tancament d'aquest capítol, es recullen alguns dels aspectes claus extrets de la entrevista amb la mestra. En primer lloc, es destaca la importància que dona la mestra a transmetre el plaer per la lectura als infants a través de la narració oral. Pel que fa a la biblioteca escolar, la mestra, com a coordinadora de l'espai, reclama la necessitat de més recursos materials, temporals i humans. D'altra banda, s'observa que des del Parvulari no es fa un ús habitual de la biblioteca de centre, tot i que s'aprofita l'aula literària com a centre de recursos a Educació Infantil. Quant a la relació amb les famílies, la proposta que es fa des del centre són les bosses literàries i se'ls fa arribar la informació sobre activitats culturals des de l'AMPA o el web de l'escola. I respecte a la biblioteca, no es fa cap activitat conjunta.

4.2 La lectura en el context familiar

Per poder conèixer les opinions i creences de les famílies, així com el seu comportament vers la lectura amb els infants, se'ls va fer arribar una enquesta⁵ en línia. Cal destacar que es tracta d'una enquesta que els va arribar des de l'àmbit escolar, per tant, pot ser que algunes de les respostes hagin estat influïdes per la visió que l'escola aporta a les famílies entorn de la lectura, l'hàbit lector i les accions i comportaments que s'haurien de tenir des de casa. Les respostes de les preguntes tancades aporten dades quantitatives sobre aquestes creences i visions amb relació a la lectura, mentre que les respostes obertes aporten una panoràmica més qualitativa pel que fa als pensaments dels subjectes en qüestió.

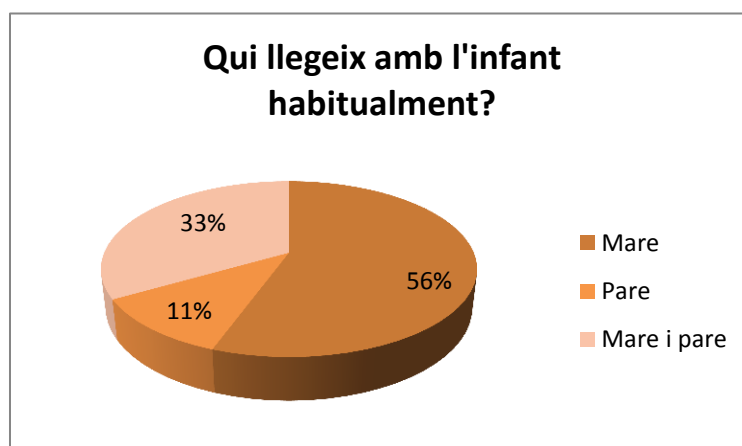
⁵ Vegeu l'enquesta enviada a les famílies i les respostes rebudes a l'annex 2.

La primera pregunta que es va fer a les famílies va ser si hi ha algun adult que llegeixi habitualment a l'infant. Tal com es pot observar a la següent figura, els resultats il·lustren que totes les famílies diuen que llegeixen habitualment als seus infants.

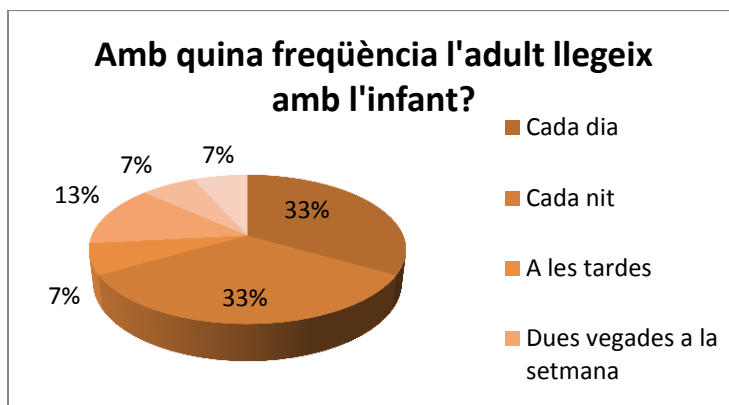
Gràfic 1.

Estretament relacionada amb la primera pregunta, es va demanar a les famílies qui és la persona que llegeix habitualment amb l'infant. Els resultats del següent gràfic mostren que és la mare qui llegeix amb els infants en la majoria de casos. En segon terme, ho fan ambdós progenitors i, en menys quantitat ho fa el pare individualment. Es constata, doncs, com la figura materna encara té un pes majoritari en les qüestions relacionades amb l'educació dels infants.

Gràfic 2.

La tercera pregunta que es va fer va ser amb quina freqüència llegeixen als infants. Els resultats il·lustren que la majoria de famílies diuen que ho fan diàriament, durant el dia o bé a la nit. D'altra banda, un 34% de les famílies ho fan diversos cops a la setmana, tot i que no diàriament.

Gràfic 3.

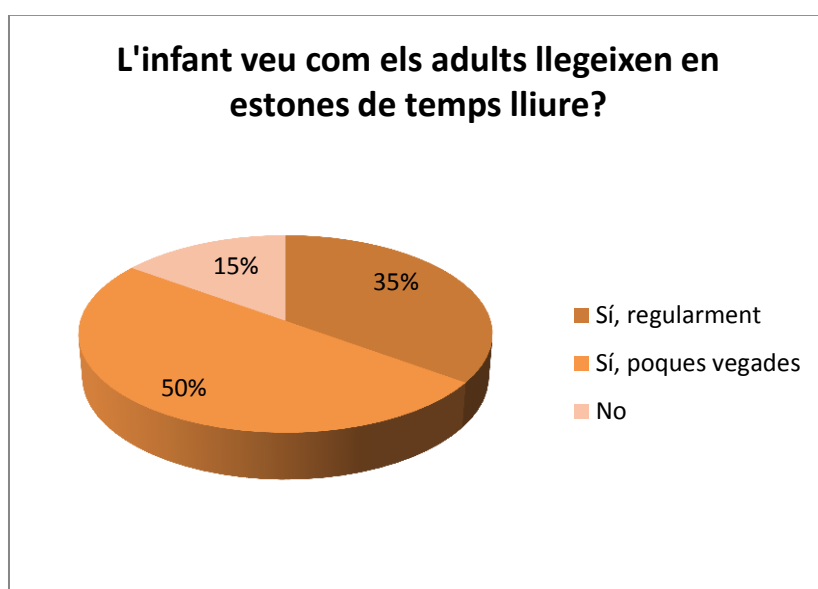
A més, es va demanar a les famílies quin és el conte preferit de l'infant. L'objectiu de la pregunta era conèixer quin era el conte favorit de l'infant en aquell moment per després poder observar a l'aula si els infants expressaven el mateix que en el seu nucli familiar o en estar a l'escola la seva resposta variava. Per altre costat, conèixer una dada més concreta també ofereix informació més precisa dels hàbits lectors. Pel que fa a les respostes obtingudes, hi ha una gran varietat de contes infantils, tot i això, de les vint respostes rebudes, n'hi ha hagut set que han coincidit que els infants no tenen un sol conte preferit, sinó que hi ha molts que els agraden. De les respostes obtingudes, amb més concreció trobem contes com *De què té gust un petó*, *El monstre de colors* en dos casos, *El Grufal*, *l'Elmer* en dos casos també, *La Muntanya de llibres més alta del món*, *L'eruga goluda*, *El peix irisat*, *Hèrcules*, *Super Ratón* i *Els fantasmes no truquen a la porta*. Quant als contes clàssics, trobem *Els tres porquets* i *La Caputxeta Vermella*.

Amb relació al que es va poder observar a l'escola, és rellevant conèixer que els infants formen part de la classe de l'Elmer i aquest, a través del seu protagonisme ha esdevingut més fàcilment un dels seus personatges de conte preferits. D'altra banda, *El monstre de colors*, *El Grufal* i *La muntanya de llibres més alta del món*, són obres que formen part de la seva biblioteca d'aula. A més, pel que fa als contes clàssics, *Els tres porquets* i *La Caputxeta Vermella* són els contes dels quals disposen més material a l'aula, com ara, trencaclosques, jocs de taula i titelles.

Respecte a les set respostes que no van concretar cap títol, es pensa que pot ser que algunes d'aquestes siguin certes, però d'altres il·lustrin que potser els infants no llegeixen tant a casa com les famílies havien dit anteriorment. Per comprovar-ho, s'ha analitzat si les respostes poc precises d'aquesta pregunta corresponen amb les mateixes famílies que han dit que no

llegeixen diàriament. En fer la relació, s'observa que les famílies que no han citat cap títol en concret formen part de les famílies que han dit que llegeixen cada dia.

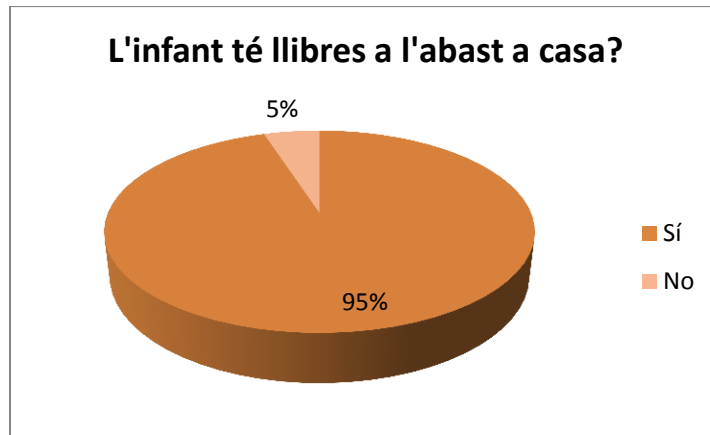
A causa de la importància que els infants concebin la lectura com una activitat plaent, es va preguntar a les famílies si els infants veuen com els adults llegeixen en moments de temps lliure. Els següents resultats exemplifiquen que en la meitat de famílies, els infants veuen com els adults llegeixen poques vegades, mentre que en segon terme ho veuen regularment i hi ha un petit percentatge d'infants que no ho veuen mai.

Gràfic 4.

Si s'analitzen els resultats del gràfic anterior, es pot observar que el 75% dels infants no veuen o veuen poques vegades com els seus progenitors llegeixen en estones de temps lliure. Aquesta dada exemplifica que la majoria de famílies dels infants analitzats no són famílies lectores, pel qual és important plantejar-se com es poden transmetre els valors per la lectura si realment no es gaudeix d'ella a nivell personal.

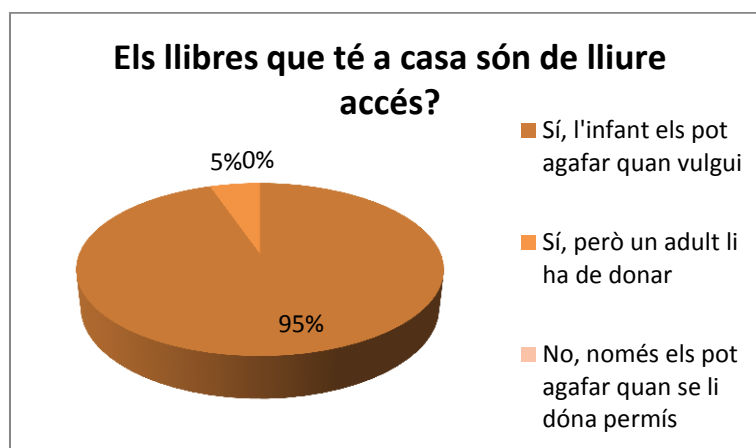
Per altre costat, es va demanar a les famílies si els infants tenen llibres a l'abast a casa. Tal com il·lustra el següent gràfic, és clarament observable que la gran majoria dels infants disposen de llibres al seu abast a les llars. Cal destacar que, amb aquesta pregunta no es valora ni la quantitat ni la qualitat dels llibres, dada que seria bo obtenir en una altra fase de la investigació.

Gràfic 5.

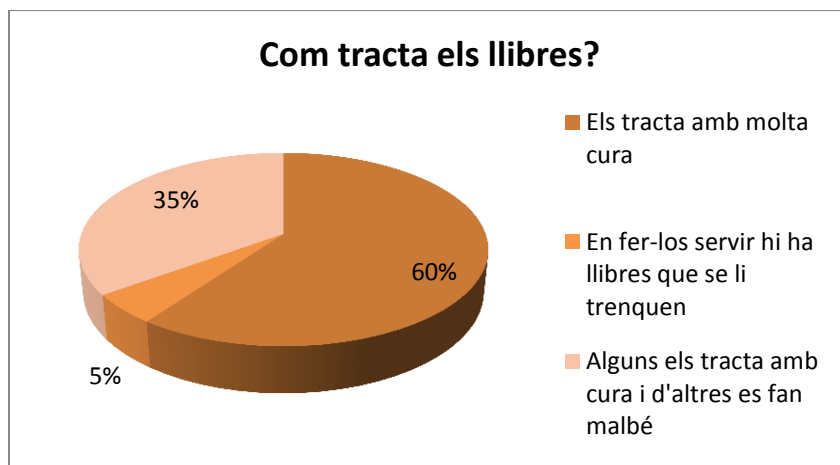
Estretament relacionada amb aquesta darrera pregunta, es va demanar on tenen col·locats els llibres els infants. Les respostes de les famílies han estat molt variades, tot i que, en termes generals, els infants solen tenir els llibres a la seva habitació o al menjador. Tanmateix, n'hi ha alguns que els tenen en calaixos i d'altres en prestatgeries o llibreries.

Pel que fa als llibres que tenen a casa, es va preguntar a les famílies si els infants hi poden accedir lliurement. El següent gràfic mostra que en la seva gran majoria, els infants tenen accés als llibres de manera autònoma, mentre que una petita part necessita l'ajuda de l'adult per accedir-hi.

Gràfic 6.

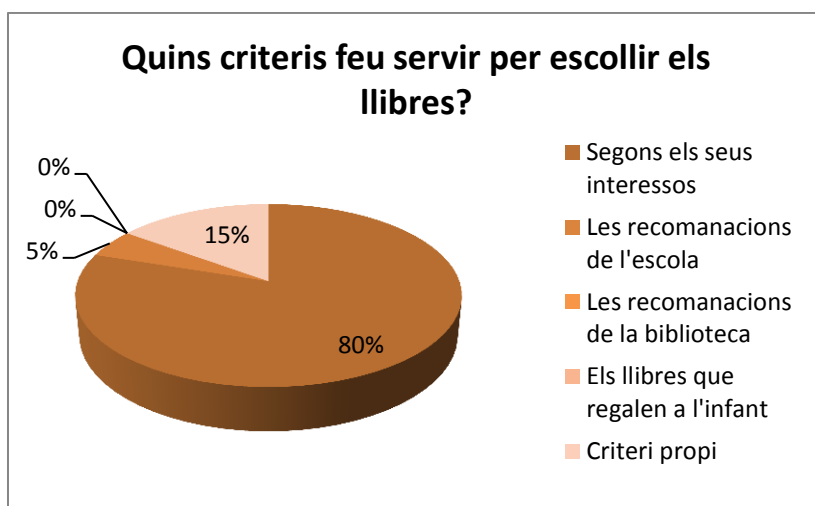
D'altra banda, es va demanar a les famílies com tracten els llibres els infants. Els resultats exemplifiquen que la majoria dels infants tracten els llibres amb cura, mentre que aproximadament a una tercera part dels subjectes se li estripen els llibres.

Gràfic 7.

Amb relació a com tracten els llibres els infants, cal puntualitzar que durant les pràctiques al centre es va poder observar que la mestra transmet diàriament la cura dels llibres als infants. És cert que hi ha llibres que a l'escola s'estripen, però la mestra insisteix molt que els llibres s'han de mirar asseguts i que s'han de tractar amb cura perquè no es facin malbé. Aquest fet podria haver fet adquirir un hàbit pel que fa a la cura dels llibres en els infants. S'ha de tenir en compte que la mestra en qüestió ha estat la seva tutora durant els tres anys del Parvulari, per tant, la influència que ha tingut sobre el grup d'infants pot haver estat major.

La darrera pregunta que es va fer a les famílies respecte als llibres que tenen a casa va ser amb quin criteri els escullen. Les següents dades il·lustren que la gran majoria de famílies es guien pels interessos dels infants, mentre que una petita part segueixen les recomanacions de l'escola o el seu propi criteri.

Gràfic 8.

Aquest fet indica que la majoria tenen poc en compte els criteris que ofereix l'escola o que els manca informació en aquest sentit. Si bé és cert que convé tenir en compte els interessos dels infants, també ho és que el gust s'educa a partir d'oferir varietat i qualitat, a través d'imatges, llenguatge i narracions.

Un cop finalitzades les preguntes amb relació a les accions que es fan a casa, es va fer una sèrie de preguntes sobre el coneixement que tenen les famílies sobre què fan els infants a l'escola. La primera pregunta que se'ls va fer va ser si reben propostes de lectura des de l'escola per fer en família. La majoria de les famílies coincideixen que sí que reben propostes des de l'escola, mentre que un 40% afirmen que no en reben cap. Aquesta dada crida l'atenció, ja que es tracta de quasi la meitat de famílies que diuen no rebre cap proposta per part de l'escola.

Gràfic 9.

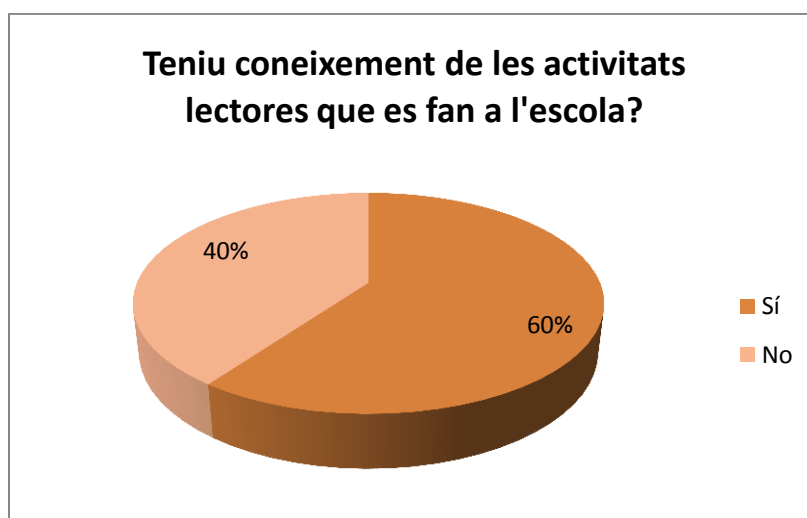
Les famílies que van respondre que reben propostes de l'escola van exposar que les idees que reben són la maleta viatgera, propostes d'assistència a tallers literaris, recomanacions que han demanat directament a la tutora i propostes d'assistència a clubs de lectura. A més, se'ls va demanar si realitzen aquestes propostes, la majoria de famílies van dir que sí, que fan servir la maleta viatgera, d'altres que intenten assistir a les activitats proposades, com ara tallers o clubs de lectura, però que no sempre és possible. Finalment, una petita part va afirmar que no fa cap de les propostes.

Reprenent l'entrevista amb la tutora dels infants podem comprovar que és així: l'única proposta que es fa des d'Infantil per fer en família és la bossa literària. Pel que s'ha pogut observar al centre, la bossa es dona a un infant el divendres i la família l'ha de retornar el següent dijous. Així explica la mestra el seu funcionament:

Les mestres d'infantil *buena* bàsicament seria una mica les bosses literàries. Aquest curs hem renovat el format, que abans era una maleta com aquestes de portàtil i vam fer cosir unes bosses de roba molt boniques. Llavors a dintre també hem renovat tot el contingut, hi van quatre llibres que són diferents, en aquest cas havíem posat, com que ara hi ha tot el tema

aquest dels diferents tipus de famílies, doncs havíem posat llibres de diferents tipus de famílies, llibres diferents, pels més petits més manipulables i més entenedors, així adaptat al seu nivell, llavors tenen llibres de buscar cosetes, tenen àlbums il·lustrats, contes que poden llegir els pares, una mica variat. I en aquesta maleta literària també hi ha una llibreta on les famílies i els nens apunten si els ha agradat, quin conte els ha agradat més, si volen fer un dibuixat, si afegirien algun altre conte que ens vulguin suggerir. A nivell d'educació infantil amb les famílies és això el que fem (vegeu annex 1).

D'altra banda, se'ls va demanar si tenien coneixement de les activitats relacionades amb la lectura que es fan a l'escola. El següent gràfic il·lustra que la majoria de les famílies coneixen les activitats que es fan a l'escola, tot i que una altra gran part en tenen desconeixença.

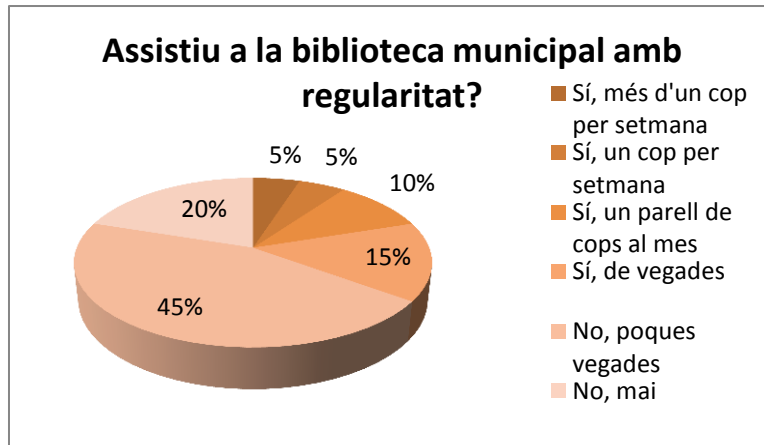

Gràfic 10.

Si s'analitzen els resultats del gràfic anterior, es pot observar que un 40% de les famílies, quasi la meitat, tenen desconeixença de les activitats que es fan a l'aula. S'ha analitzat si aquestes famílies són les mateixes que diuen no rebre propostes de l'escola. Són vuit les famílies que no coneixen les activitats que es fan al centre, sis d'aquestes també diuen no rebre propostes per part de la mestra, mentre que dues diuen rebre propostes però no conèixer què fan els seus fills a l'escola amb relació a la lectura.

A les famílies que van dir que coneixien les activitats que es fan a l'escola, se'ls va demanar si podrien citar-ne alguna o donar algun exemple. Les tres propostes mencionades han estat: els tallers literaris, estones d'explicar contes i el racó de lectura. En les observacions fetes a l'aula, s'han pogut veure els tallers literaris, com prèviament s'ha mencionat, estones d'explicar contes amb tot el grup i el racó de lectura que, se suposa, que deu referir-se a la biblioteca d'aula a la qual tenen accés els infants.

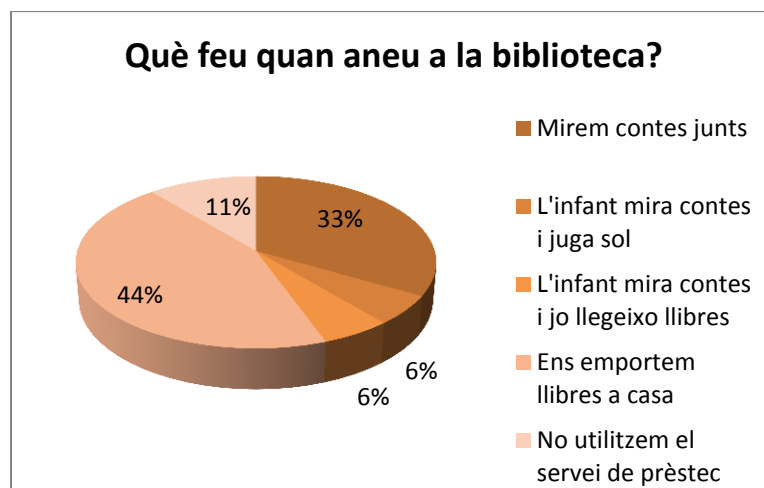
Pel que fa a les accions fetes en família fora de la llar, es va preguntar a les famílies si assisteixen regularment a la biblioteca municipal. El següent gràfic exemplifica que la majoria de famílies assisteixen a la biblioteca molt poques vegades o mai, mentre que una petita part hi assisteix regularment.

Gràfic 11.

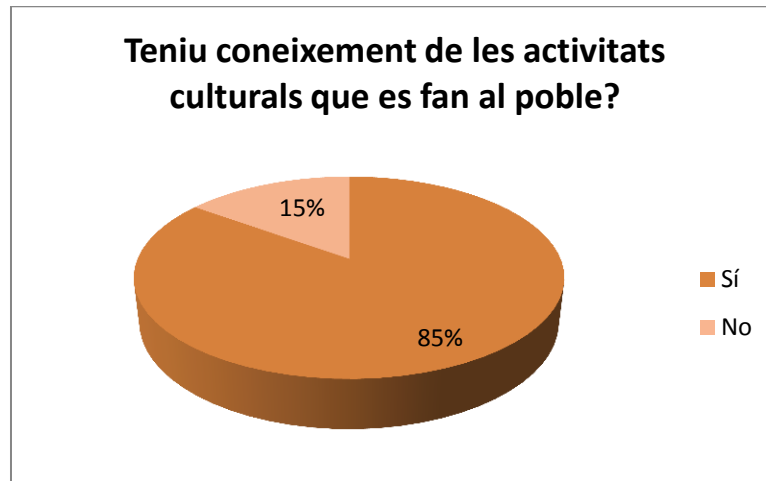
Aquests resultats suggereixen que pot ser que les famílies no donin suficient importància a la funció de la biblioteca municipal. O bé, que estiguin desinformades dels beneficis que té pels infants o de les activitats que s'hi organitzen.

A les famílies que van contestar que assisteixen a la biblioteca municipal regularment, se'ls va preguntar què hi fan quan són allà. Pel que fa al seu comportament a la biblioteca, la majoria de famílies diuen que miren contes col·lectivament, mentre que una petita part deixa l'infant sol. Quant al servei de préstec, la gran majoria de les famílies que assisteixen regularment a la biblioteca s'emporten llibres a casa.

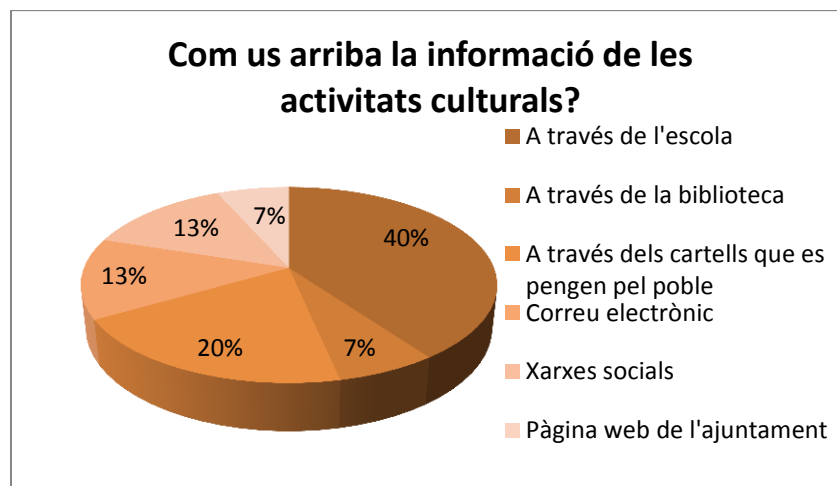
Gràfic 12.

D'altra banda, es va demanar a les famílies si tenen coneixement de les activitats culturals que es fan al poble. El següent gràfic il·lustra que quasi totes les famílies de l'aula coneixen les activitats que es fan al poble.

Gràfic 13.

Estretament relacionada amb la darrera pregunta, se'ls va demanar com els arriba la informació de les activitats municipals. Els resultats demostren que la majoria de la informació els arriba a través de l'escola o els cartells que es pengen al poble, mentre que altres vies d'informació són la mateixa biblioteca, el correu electrònic, les xarxes socials i el web de l'ajuntament.

Gràfic 14.

El 40% de les famílies afirmen que la informació els arriba des de l'escola, aquesta dada ha estat també mencionada per la mestra en la seva entrevista, quan comenta que des de l'escola es fa difusió de les activitats organitzades al poble.

Sí, s'informa a través de l'AMPA. L'AMPA ha fet un butlletí i a través d'aquest butlletí s'informa de totes les activitats que es fan al poble, a nivell de tots els àmbits, esportius, culturals, de tot. Llavors, s'informa. I quan són cosetes més concretes que són de part de l'escola, teniu un enllaç a la pàgina web de l'escola que és el racó de la biblioteca i allà afegim enllaços amb propostes interessants perquè les puguin consultar les famílies (vegeu annex 1).

També se'ls va preguntar per la seva assistència a les activitats culturals fetes al poble. El gràfic il·lustra que la majoria de famílies sí que hi assisteixen, mentre que una tercera part aproximadament no ho fa.

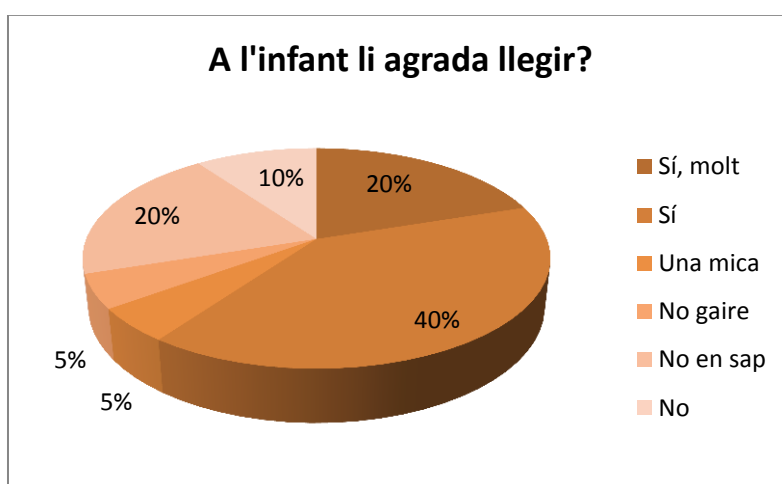
Gràfic 15.

Amb l'objectiu de conèixer el perfil de famílies enquestades amb més profunditat, s'han comparat els resultats del gràfic anterior amb el de les famílies que assisteixen a la biblioteca. La relació dels resultats estableix que nou famílies que no van a la biblioteca sí assisteixen a les activitats culturals del poble, mentre que hi ha quatre famílies que no assisteixen a cap dels dos llocs. En canvi, hi ha quatre famílies que assisteixen a ambdues, van a la biblioteca i a les activitats culturals, mentre que n'hi ha tres que assisteixen a la biblioteca però no a les activitats culturals. Si es comparen ambdós gràfics en trets generals, s'observa que hi ha un 65% de les famílies que sí assisteix a la biblioteca i a les activitats culturals i un 35% que no ho fa, però no són les mateixes famílies les que van a la biblioteca i a les activitats culturals, ja que només un 10% assisteixen als dos llocs.

Per tenir un coneixement més aprofundit sobre les activitats populars, se'ls va preguntar a les famílies quina ha estat la darrera activitat a la qual han assistit. La majoria de respostes coincideixen en la Fira de la Botifarra, celebrada el cap de setmana del 7 i 8 de març de 2020.

D'altres inclouen el dia de la dona i el ball de gitanes, ambdós inclosos dins la fira prèviament mencionada. També hi ha famílies que van assistir al Carnestoltes, al teatre o al cinema on es feien activitats infantils. Les respostes il·lustren que la majoria de famílies assisteixen a activitats culturals incloses en fires populars i de caràcter social, i no concretament a activitats culturals pensades exclusivament per infants, com podria ser una hora del conte.

Per concloure el qüestionari, es va demanar a les famílies si a l'infant li agrada llegir. Tal com es pot observar als resultats, un 60% dels infants gaudeixen de la lectura, mentre que un 40% en gaudeix poc, gaire o gens.

Gràfic 16.

Per conèixer la influència de la biblioteca municipal en els infants, es comparen les dades d'infants als quals els agrada llegir i als que no, amb les dades obtingudes d'aquells que van a la biblioteca municipal. La relació d'ambdós resultats conclou que tots els infants que van a la biblioteca, excepte en un cas, els agrada llegir. Mentre que dels infants que no hi van, a set els agrada llegir i a cinc no. Des les dades es desprèn que hi ha una relació entre infants aquí els agrada llegir i que van a la biblioteca. Això, porta a comparar la informació d'aquests set infants amb la freqüència que les seves famílies diuen que els llegeixen: els resultats mostren que excepte en un cas, a sis dels set infants, la família els llegeix diàriament. Aquesta darrera dada pot portar a concloure que el paper de la família i la freqüència amb la qual es llegeix als infants són aspectes claus per desenvolupar l'hàbit lector de l'infant. Pel que fa a la resta de dades, seria convenient demanar a les famílies per què assisteixen o no a la biblioteca.

La darrera pregunta que es va fer va ser quin paper es creu que té la família en la creació de l'hàbit lector. Unes 8 famílies de les 20 que van respondre l'enquesta coincideixen que el seu

paper és molt important. Mentre que d'altres exposen més extensament els seus pensaments i creences que queden recollits en les següents cites:

“Pensem que família té un paper molt important per crear un bon hàbit i l'interès de l'infant a l'hora de la lectura. És important conèixer els seus interessos, acompanyar-lo en la lectura i sobretot intentar *q* gaudeixi d'ella.”

“Muy importante, ya *q* es la fuente de conocimiento, y les permite ser libres.”

“És molt important que ens vegin llegir als *papas* perquè amb l'exemple s'ensenya!”

“La familia tiene un papel muy importante porque somos modelos a seguir para ellos y así poderles transmitir al mundo mágico de la lectura y también poder reforzar la enseñanza del cole.”

“Considero que la familia es un aspecto muy importante, ya que los niños imitan acciones de los adultos y serviría como estímulo para iniciarlos en la lectura.”

(Vegeu annex 2)

Per concloure aquest capítol, es destaquen les idees claus extretes de les enquestes a les famílies. En primer lloc, es conclou que la majoria de famílies llegeix diàriament als seus fills i que aquesta tasca és feta per les mares. Pel que fa als llibres, en gran part dels casos, els infants tenen llibres a casa i són de lliure accés per ells. A més, quant a les preferències pels infants, s'observa que els títols que han sortit repetits són títols que els infants tenen a l'escola. D'altra banda, la majoria de famílies no llegeix davant dels infants i mostra no tenir un criteri establert per a l'elecció dels llibres més enllà dels interessos dels seus fills. També, es percep un grau considerable de desinformació per part de les famílies en relació amb el coneixement de les propostes que els infants reben a l'escola i de les propostes que elles reben per fer a casa. Quant al vincle amb la biblioteca municipal, s'observa que la majoria de famílies hi assisteixen molt poc, en contraposició, l'assistència a activitats socioculturals és major. Finalment, les enquestes il·lustren que la majoria dels infants els agrada llegir, tot i que hi ha una petita part del grup que es veu desmotivada per les dificultats que els genera l'activitat.

4.3 La lectura en el context sociocultural

Amb l'objectiu de conèixer quin és el paper de la biblioteca municipal en relació amb la lectura i els infants, el passat mes de gener es va fer una entrevista a la directora del centre⁶. La primera pregunta que es fa a l'entrevistada és quin paper creu que té la biblioteca municipal en la creació i desenvolupament de l'hàbit lector infantil. L'entrevistada afirma que la biblioteca té com a missió fonamental animar la lectura des de les primeres edats. A més, exposa que per poder-ho fer és necessari tenir una col·lecció actualitzada i de bona qualitat. D'altra banda, també comenta que la biblioteca ha de tenir una programació d'activitats vinculades a la lectura, pel que fa a les que realitza el centre, en destaca l'hora del conte, els tallers literaris, el concurs de *superlectors* i explica que es vol començar a fer clubs de lectura. Finalment, quant al paper de la biblioteca, argumenta que també es fa la funció de prescripció lectora, és a dir, acompanyar i guiar als lectors a trobar lectures del seu interès.

Per tal de poder conèixer de manera més aprofundida la programació d'activitats de la biblioteca, se li demana que la descriui més extensament. En primer lloc, explica que mensualment es fa l'hora del conte, una en català i una en anglès. L'entrevistada exposa que l'hora del conte és una manera d'engrescar els infants a llegir a través de les històries que escolten. En segon lloc, descriu el concurs de *superlectors*, una activitat enfocada a infants de 6 a 12 anys. Es tracta d'un viatge lector on els infants han de llegir sis llibres al llarg del curs, quan acaben la lectura, van a la biblioteca i expliquen al personal en què consisteix el llibre i què els ha agradat més, després el personal els posa un segell al seu passaport de lectura. Un cop acaba el curs, es dona un diploma als infants que han complert les sis etapes i es fa una festa de lectors. Per concloure amb les activitats, comenta que també es van fent tallers infantils i que pròximament s'iniciaran amb els laboratoris de lectura, així com destaca que els agradaria poder fer un club de lectura infantil però que de moment és només un projecte.

Per altre costat, es demana a l'entrevistada si hi ha alguna activitat específica per infants d'Educació Infantil. La directora explica que els infants poden assistir a l'hora del conte i a alguns tallers a partir dels 3 anys, però que no són activitats enfocades a ells específicament. S'observa, doncs, que a la biblioteca municipal no hi ha cap activitat exclusivament pensada per infants de 0 a 6 anys, sinó que la majoria de les activitats són enfocades a partir dels sis anys, però els infants a partir de tres anys tenen la possibilitat d'assistir a l'hora del conte.

⁶ Vegeu la transcripció completa de l'entrevista a l'annex 3.

En relació amb el vincle de la biblioteca amb el poble, fora del centre, es pregunta quines activitats organitzades per la biblioteca es duen a terme dins el nucli urbà. La directora argumenta que l'única activitat que es fa fora de la biblioteca són dues visites anuals a l'escola bressol municipal, ja que opina que la majoria de feina de la biblioteca es fa des de dins del mateix centre.

Per aprofundir més amb les activitats que es realitzen a la biblioteca, es demana com es fa arribar la informació de novetats i activitats que s'organitzen a les famílies. L'entrevistada relata que la informació s'envia a les escoles i són elles les encarregades de fer-ne difusió. No obstant això, darrerament també es fa molt ús de les xarxes socials i es penjen alguns cartells pel poble. Si es reprèn l'enquesta feta a les famílies, el Gràfic 14 il·lustra que la majoria d'informació arriba a les famílies a través de l'escola, com ja apuntava la mestra entrevistada, o a través de la biblioteca.

Quant al vincle amb les escoles de poble, la directora explica que la biblioteca ofereix visites escolars, és a dir, l'escola porta un grup d'infants i se'ls explica com funciona la biblioteca, què es pot fer i què no es pot fer al centre i se'ls explica un conte. Malgrat que és una oferta per a totes les escoles i instituts del poble, l'entrevistada comenta que no tenen molta demanda d'aquest tipus de visites. D'altra banda, la biblioteca també té un projecte de col·laboració amb escoles i instituts del poble, el programa LEXCIT, un projecte d'acompanyament lector pels infants i joves amb necessitats de suport per a la lectura, tot i que és un projecte enfocat a partir de Primària.

Pel que fa a les visites escolars, la mestra entrevistada explica que des d'Educació Infantil no fan ús del servei, però sí que en fan al cicle mitjà.

Des de l'escola, a nivell de petits no, jo diria que en algun grup de cicle mitjà, que són els que treballen el poble, van a fer alguna visita a la biblioteca, però des dels petits no, no hi anem (Vegeu annex 1).

Per poder conèixer quants infants d'Educació Infantil assisteixen a la biblioteca, es demana a l'entrevistada si se'n tenen dades aproximades. Durant l'entrevista explica que ho hauria de mirar i en acabar-la consulta les dades de la biblioteca. Explica que no les pot treure perquè són confidencials, però facilita el nombre d'usuaris de préstec de 0 a 4 anys i el nombre de llibres infantils fins a 7 anys prestats durant l'any 2019⁷. Pel que fa als usuaris de préstec de 0 a 4 anys, durant l'any 2019 hi va haver 272 infants que van agafar llibres prestats, una mitjana

⁷ Vegeu nota manuscrita de la directora de la biblioteca a l'annex 4.

mensual de 22,6 infants que es van emportar llibres a casa. D'altra banda, l'any 2019 es van prestar 3760 llibres infantils fins a 7 anys, és a dir, 313, 33 llibres prestats mensualment. Malgrat les dades, la directora explica que no són del tot fiables, ja que en tractar-se d'infants tan petits, és probable que s'hagin fet més préstecs però que s'hagin realitzat a través del carnet de la biblioteca dels progenitors i que no constin dins aquest barem de dades. Per aquest motiu, argumenta la importància de fer el carnet de la biblioteca als infants només néixer.

Segons l'Institut d'Estadística de Catalunya (IDESCAT) el 2019 hi havia 723 infants entre els 0 i 4 anys a la Garriga. Tenint en compte que segons les dades de la biblioteca municipal del poble, hi va haver 272 infants d'entre 0 i 4 anys que van agafar llibres prestats, es pot concloure que el 37,62% dels infants d'aquesta franja d'edat van fer ús del servei de préstec de la biblioteca. Aquest resultat es corrobora amb el Gràfic 11 on es pot observar que un 65% dels infants analitzats no van a la biblioteca mai o hi van molt poques vegades. Aquestes dades demostren que les famílies no donen gaire pes a la funció de la biblioteca en el desenvolupament dels infants com a lectors.

Finalment, s'aborda el tema de les famílies i la biblioteca. L'entrevistada explica que els infants quan són petits solen assistir a la biblioteca amb els pares, els avis, els tiets o cangurs per mirar contes. En fer-se més grans, comencen a anar-hi per fer deures i estudiar i deixen la lectura en un segon pla, sobretot durant l'adolescència. Se li pregunta què solen fer els infants i les famílies quan van a la Sala Infantil i la directora explica que hi ha molta varietat de comportaments, des de les famílies que llegeixen juntes, als que deixen els infants llegir i jugar sols, els adults que xerren o miren el mòbil i els que, mentre l'infant mira contes es posen a llegir. Se li demana també si s'estableix algun vincle concret amb les famílies que assisteixen regularment a la biblioteca i comenta que els usuaris habituals ja són coneguts pel personal i això permet conèixer-se i poder-los assessorar millor en l'elecció de les seves lectures.

En concloure l'entrevista, la directora exposa la possibilitat de poder parlar amb la persona responsable de la Sala Infantil. D'aquesta manera, la visió de la bibliotecària pot ajudar a concretar més sobre el comportament dels infants i les famílies que hi assisteixen.

L'objectiu d'aquesta segona entrevista amb la bibliotecària⁸ encarregada de la zona infantil de la biblioteca és poder conèixer més concretament aquelles activitats que es fan enfocades a nenes i nens d'Educació Infantil, poder veure com viuen els infants la lectura a la biblioteca,

⁸ Vegeu la transcripció completa de l'entrevista a l'annex 3.

així com poder complementar i ampliar la visió sobre la creació i desenvolupament de l'hàbit lector donada per la directora del centre.

En primer lloc, se li demana quines activitats destinades als infants de Parvulari es fan des de la biblioteca municipal. La bibliotecària comenta que no hi ha activitats pròpiament enfocades als infants d'Educació Infantil, però que es fan dues hores del conte mensuals per infants a partir de 3 anys. Explica, també, que es fan tallers literaris, però que aquestes activitats es basen més en fer manualitats i que no estan tan centrades en la lectura. Tot i no ser dirigides exclusivament a infants de Parvulari, l'entrevistada explica que periòdicament es fan exposicions bibliogràfiques sobre alguna temàtica concreta a la Sala Infantil.

Un altre aspecte a analitzar seria per què es fan manualitats després dels tallers literaris i amb quin objectiu. Aquest tipus d'activitat s'ha observat als tallers literaris que es fan a l'escola i ho comenta la bibliotecària (I) a la seva entrevista. D'altra banda, la darrera frase dita per la bibliotecària (I) deixa entreveure que les activitats amb relació a una lectura, segons la seva opinió, no es cataloguen com activitats d'oci o de lleure.

A: Tallers infantils li he dit jo...

I: *Bueno*, tallers infantils, però són més de creativitat, no?

A: Sí.

M: És a dir, no són tan adreçats a

I: No són tan adreçats a fomentar la lectura, sinó que són més activitats més d'oci, de lleure. (Vegeu annex 3).

A continuació se li pregunta quines activitats es fan fora de l'edifici de la biblioteca. La bibliotecària explica que el dia de Sant Jordi es fa una hora del conte a la plaça del poble, dirigida als infants més petits, així com es fan visites anuals a l'escola bressol municipal, on expliquen als infants què és la biblioteca i els expliquen algun conte. D'altra banda, comenta que també reben visites per part de les escoles i instituts del municipi per fer arribar als infants i estudiants com és el funcionament de la biblioteca municipal i quins serveis ofereixen. Així doncs, l'únic moment en el qual la biblioteca surt del seu edifici i fa activitats obertes a tot el públic que hi hagi pel carrer és el dia de Sant Jordi.

Pel que fa a l'assistència de les famílies a la biblioteca, se li pregunta si s'observa un nombre de famílies regulars al centre. La bibliotecària exposa que hi ha un públic bastant regular, tot i que hi ha cert nombre de famílies que és esporàdic. A trets generals, explica que, aproximadament,

es podria dir que assisteixen entre unes 10 i 15 famílies diàriament a la Sala de Petits Lectors, una zona de la Sala Infantil destinada als infants de fins a 6 anys.

Si es té en compte que cada família pot tenir un o dos fills entre 0 i 4 anys, unes 10 o 15 famílies cada tarda, suposa, aproximadament, un 2% dels 723 infants que hi havia a la Garriga el 2019.

Quant al comportament de les famílies dins el centre, la bibliotecària coincideix amb la directora. Ambdues exposen que hi ha una gran varietat de comportaments: famílies que comparteixen la lectura, adults que fan de model lector i d'altres que deixen els infants fer i esperen que acabin mirant el mòbil o xerrant amb altres famílies.

Pel que fa al comportament de les famílies, el Gràfic 12 il·lustra el que les famílies diuen que fan, segons elles, una gran majoria miren contes junts, mentre que dues petites parts deixen els infants sols o fan de model lector. Si es contrasta amb l'opinió de la bibliotecària i la directora del centre, que la gran majoria de famílies miri contes junts no sembla una afirmació tan inequívoca com es desprèn de l'enquesta.

Finalment, se li pregunta quin paper creu que té la biblioteca en la creació i desenvolupament de l'hàbit lector dels infants. L'entrevistada exposa que la biblioteca té un paper important que complementa les tasques fetes des de casa i l'escola. Explica que des de la biblioteca es fa una feina d'assessorament i se'ls ofereix una col·lecció molt actualitzada i nodrida. La seva feina principal amb els infants d'Educació Infantil és oferir molta varietat i novetat de lectures als infants per convidar-los a llegir. A més, comenta que sempre intenten cuidar les peticions dels infants i ampliar el fons sota la seva demanda.

Per tancar aquest capítol, es recullen algunes de les idees claus exposades per les dues entrevistades. En primer lloc, ambdues coincideixen que dues funcions principals de la biblioteca són l'assessorament lector i el foment de l'hàbit lector a través d'una bona col·lecció d'obres. D'altra banda, l'activitat amb relació a la lectura que es fa des de la biblioteca escolar és l'hora del conte. Mentre que l'entrevista amb la directora ha aportat dades quantitatives sobre els visitants de la biblioteca, fet que ha permès calcular aproximadament quin tant per cent dels infants hi freqüenten, l'entrevista a la bibliotecària ha donat dades qualitatives sobre el comportament dels infants i les famílies del centre. Finalment, cal destacar l'opinió de la bibliotecària sobre el paper de la biblioteca municipal, el qual descriu com a un complement de l'escola i la família.

5 Conclusions

Un cop finalitzat l'estudi i l'anàlisi de les dades es reprenen els objectius inicials per poder fer una síntesi dels punts de la investigació. En primer lloc, es recorda la hipòtesi inicial: la relació de l'escola, la família i l'entorn sociocultural, així com un treball conjunt entre els tres agents, són essencials per al desenvolupament de l'hàbit lector dels infants. Per altre costat, es reprenen els tres objectius establerts:

- ❖ Analitzar la relació de la família, l'escola i l'entorn sociocultural en l'acompanyament i foment de l'hàbit lector d'un grup d'infants de P5 d'una escola de la Garriga.
 - Conèixer les propostes de lectura des de l'escola per fer en família, les accions lectores fetes en família i les propostes de foment de la lectura fetes al poble des de la biblioteca municipal.
 - Conèixer com viuen els infants la lectura.

Després de la realització de la investigació, es conclou que, per aconseguir l'objectiu principal, s'han fet entrevistes a la mestra dels infants i a les dues persones de referència de la biblioteca municipal i s'ha enviat una enquesta a les famílies del grup d'infants. D'altra banda, el tercer objectiu s'ha pogut veure a través de les observacions no sistematitzades fetes durant el període de pràctiques a l'escola.

Un cop exposades totes les dades, s'ha triangulat la informació donada pels tres agents, de manera que s'ha obtingut informació valuosa per conèixer i els seus hàbits i s'ha pogut corroborar la informació rebuda des dels tres punts de vista analitzats. A més, també s'ha buscat la relació amb el marc teòric per tal de poder conèixer la influència de les accions dutes a terme sobre els infants.

Pel que fa a l'escola, es conclou que el paper del mestre i la transmissió de les ganes de lectura és quelcom indispensable per fomentar l'hàbit lector infantil. Així ho recull la UNESCO (1975) i *el Currículum de 2n Cicle* de la Generalitat de Catalunya (2016) i queda palès en l'entrevista amb la tutora dels infants, qui comenta que una de les tasques del mestre és transmetre el plaer per la lectura a través de les narracions orals. Per altre costat, un altre factor a destacar de l'escola és la funció de la biblioteca escolar i la biblioteca d'aula. Centelles (2010) afirma que la biblioteca escolar és un dret fonamental dels infants i que hauria de ser un espai de convivència que pogués oferir un ambient relaxat, de reflexió i d'aprenentatge, un bon lloc per practicar la cooperació, un lloc on els infants comparteixen treballs, temps, esforços i lectures. De la mateixa manera s'expressa la mestra, que dona molta importància a la biblioteca escolar;

tot i això, s'observa que amb els infants d'Educació Infantil no se'n fa un ús regular. La mestra també coincideix amb Centelles (2017) quan fa una crítica a la manca de recursos humans, materials i temporals destinats a la biblioteca del centre.

En relació amb les famílies, es destaquen les dades més rellevants extretes dels resultats del qüestionari. En primer lloc, s'aborda com es viu la lectura en família: a trets generals, la majoria de famílies diu que llegeix als seus fills i filles diàriament i tenir llibres a l'abast a casa. Tot i això, gran part de les famílies no llegeix davant dels infants ni té un criteri propi per escollir les obres infantils, es guia només pels interessos dels infants. Les dades obtingudes il·lustren que segueix sent la figura de la mare qui en molts casos s'encarrega de les activitats involucrades en l'educació dels infants. D'altra banda, el fet de no llegir davant dels infants posa en qüestió el nivell d'informació de les famílies sobre els beneficis de la lectura i la importància que té que els progenitors facin de model davant dels infants.

Quant al coneixement de les activitats que es fan a l'escola, els resultats permeten observar un gran grau de desinformació per part de les famílies. Hi ha hagut un nombre considerable d'aquestes que ha dit no rebre cap proposta per part de l'escola però a través de l'entrevista a la mestra i les observacions fetes a l'aula, s'ha pogut veure que les famílies sí que reben propostes. Tanmateix, aquestes respostes poden ser degudes al fet que les famílies no considerin les propostes rebudes com a pròpiament propostes lectores. D'altra banda, les dades il·lustren que hi ha força famílies que no saben què fan els seus fills a l'escola en relació a la lectura.

El qüestionari també aborda la relació amb la biblioteca municipal i l'assistència a activitats culturals. Els resultats conclouen que les famílies no tendeixen a assistir a la biblioteca municipal amb regularitat, però sí ho fan en major mesura a les activitats socioculturals del municipi.

Segons les famílies, a la gran majoria dels infants els agrada la lectura, tot i que hi ha una part que diuen que no els agrada perquè no en saben. D'aquí es desprèn la creença que llegir es produeix quan es tenen les destreses per fer-ho autònomament. S'evidencia un cert desconeixement de la importància de mirar els contes, imitar l'acte de lectura de l'adult o d'escoltar. La darrera pregunta que es fa a les famílies és quin paper creuen que tenen en el desenvolupament lector dels seus fills i filles. Una part dels subjectes afirma que tenen molta importància, una altra part de les famílies explica que són un punt molt important en el desenvolupament dels infants, ja que ells copien tot el que fan els adults i cal transmetre'ls la

passió per la lectura. Aquesta darrera afirmació es veu contraposada amb els resultats que il·lustren que molts adults no llegeixen davant dels infants i no assisteixen amb regularitat a la biblioteca municipal.

El tercer agent analitzat és l'entorn sociocultural, més concretament, la biblioteca municipal. La directora i la bibliotecària entrevistades es mostren en consonància pel que fa a les funcions de la biblioteca: fomentar la lectura a través d'una bona col·lecció i una programació adequada d'activitats i l'assessorament i prescripció lectora. Ambdues coincideixen amb el Col·legi Oficial de Bibliotecaris-Documentalistes de Catalunya (2002) i amb Escardó (1994) pel que fa a les responsabilitats de la biblioteca.

Tot i això, les dues entrevistes han deixat constància que no hi ha cap tipus d'activitat destinada exclusivament a infants menors de sis anys. És més, les activitats estan pensades per a infants a partir de sis anys, tot i que les hores del conte també són obertes a infants a partir dels tres anys. Aquest aspecte s'hauria de revisar si es vol donar importància a la creació de l'hàbit lector durant els primers anys de vida, tal com fomentava Escardó a la biblioteca Can Butjosa de Parets del Vallès.

Un altre aspecte a destacar és que la biblioteca no fa activitats fora del centre, dada que si es compara amb les respostes d'assistència de les famílies, podria dificultar que la població conegui la biblioteca, la feina que s'hi fa i les possibilitats que ofereix. Quant al comportament de les famílies que sí hi assisteixen, hi ha lleus diferències entre el que, afirmen que la gran majoria llegeixen contes amb els infants, i la descripció que fan les dues entrevistades, que expliquen que hi ha una gran varietat de comportaments i no s'observa un patró generalitzat.

Pel que fa a la difusió de les activitats que organitza la biblioteca i les propostes socioculturals fetes al municipi, els tres agents afirmen que la majoria d'informació es rep des de l'escola o la biblioteca municipal, així com a través de les xarxes socials i els cartells penjats al poble. Aquestes dades confirmen que es fa una bona difusió perquè la població conegui les propostes que tenen a l'abast.

Finalment, en relació al paper de la biblioteca en la creació i foment de l'hàbit lector infantil, cal destacar l'opinió de la bibliotecària entrevistada, que pensa que la biblioteca és un complement de la família i l'escola.

Per concloure, un cop exposades les idees claus de cadascun dels apartats, s'afirma que la relació de l'escola, la família i l'entorn, així com un treball conjunt entre els tres agents, són essencials per al desenvolupament de l'hàbit lector dels infants. En l'estudi de cas realitzat, l'escola i la mestra han estat una constant en tots els infants, ja que tot el grup d'infants ha viscut les mateixes experiències a l'escola. Però hi ha hagut diferències entre els subjectes amb relació al gust o no per la lectura. Pel que han expressat les famílies i per les dades donades per la biblioteca municipal, la incidència que la biblioteca pot arribar a tenir sobre els infants sembla que no és del tot destacable, ja que depèn de que les famílies hi assisteixin. Així doncs, es conclou que la família i l'escola són els dos agents clau en el desenvolupament de l'hàbit lector dels infants: és necessari que ambdós agents treballin en conjunt per transmetre uns mateixos valors als infants. Per aquest motiu, es remarca la importància de la bona comunicació i informació entre el centre escolar i la família. D'aquesta manera, la biblioteca municipal i l'entorn sociocultural actuen com un afegit d'experiències positives vers la lectura perquè els infants puguin explorar totes les possibilitats que el món de la literatura els ofereix.

Durant la recerca s'han detectat algunes mancances en cadascun dels agents analitzats que s'haurien de tenir en compte. En primer lloc, la mestra explica que la biblioteca escolar ha estat renovada recentment i, pel que s'ha pogut observar, es tracta d'un espai molt acollidor que convida a la descoberta de les obres que conté i pot oferir moltes possibilitats als infants. Tot i això, no se'n fa un ús regular i seria bo que es pogués assistir a la biblioteca amb més freqüència dins els recursos materials i temporals dels quals es disposen. Respecte al vincle família-escola, els qüestionaris il·lustren que hi ha famílies que tenen el sentiment que no reben propostes de l'escola i tampoc tenen un coneixement gaire profund de les activitats que es realitzen durant l'horari escolar. Així doncs, des del centre potser es podrien augmentar el nombre de propostes suggerides o intentar explicar més clarament, a través de la documentació, per exemple, quina tasca s'està fent amb els infants o que se'ls proposa i amb quin objectiu.

En segon lloc, a les enquestes de les famílies es veu que molts dels progenitors no solen fer de models lectors davant dels infants i tampoc hi ha un gran nombre d'assistents a la biblioteca municipal dins el grup de famílies enquestades. Reperent les paraules de Gribés (2012) i Portell (2017), el model de la família és un dels punts essencials per desenvolupar l'hàbit lector.

En tercer lloc, les entrevistes a la biblioteca deixen veure que no hi ha activitats potenciadores de la lectura dedicades i plantejades per a infants d'entre 0 i 6 anys. A més, hi ha poques famílies que assisteixen regularment al centre. Aquestes dues dades indiquen que potser seria necessari proposar activitats dedicades als infants d'Educació Infantil o donar a conèixer la funció i possibilitats que ofereix la biblioteca a les famílies.

5.1 Limitacions i prospectiva d'estudi

Un cop finalitzada l'anàlisi de cas prèviament exposada, s'avaluen les dificultats que s'han experimentat durant el procés i les mancances que es podrien suplir en una segona fase de treball. La continuació del treball permetria l'ampliació de les dades i la possibilitat d'obtenir resultats més precisos.

La primera limitació ha estat la pandèmia de la COVID-19 ja que, a causa del confinament i el tancament de les escoles, no es van poder fer les observacions planificades per ser realitzades un cop s'acabés el període de pràctiques al centre. Tot i això, aquesta part s'ha pogut replantejar i s'han usat observacions no sistematitzades fetes durant l'estada de pràctiques a l'escola que han permès il·lustrar i complementar la informació donada per la mestra.

En una segona fase del treball, es podria aprofundir en la part pràctica tot fent observacions durant algunes estones a la Sala Infantil de la biblioteca i durant les hores del conte organitzades, per poder conèixer més de prop la realitat que viuen els infants a la biblioteca. D'altra banda, es podrien fer les observacions a l'escola per conèixer com viuen els infants la lectura a l'aula. Finalment, podria ampliar-se el qüestionari enviat a les famílies per obtenir dades més concretes i conèixer per què prenen les decisions que il·lustren els resultats de l'enquesta ja feta i conèixer més de prop la realitat que viuen les famílies.

Les accions proposades podrien ser dutes a terme en cas que la investigació continués. L'ampliació de treball suposaria un aprofundiment en cadascuna de les diferents realitats que viuen els agents analitzats, fet que permetria entendre el perquè de cadascuna de les accions i decisions que es prenen des de cada banda i concloure de manera més precisa i concreta quina influència té cadascuna de les tres parts sobre els infants i el desenvolupament de l'hàbit lector. Un cop realitzat l'estudi, es podrien fer propostes de millora concretes per promoure les possibilitats d'acompanyament dels infants en la lectura des dels diferents àmbits tractats al treball: social, escolar i familiar.

D'altra banda, també podria ampliar-se la investigació augmentant el nombre de participants, és a dir, es podria fer una segona investigació on s'inclouessin la resta d'escoles del municipi, per conèixer així quina incidència tenen les diferents escoles, famílies i la biblioteca municipal sobre els infants de P5 de la Garriga.

6 Bibliografia

Bamberger, R. (1975). *La promoción de la lectura*. Paris: UNESCO.

Bassaganya, C. (2020). *Seminari TFG MEI*. Formació en Moodle: aprendre a la virtualitat [Apunts acadèmics]. UVic-UCCMoodle.

Bonafé, M. (2008). *Libros, eso es bueno para los bebés* (1 ed.). Madrid: Océano.

Centelles, J. (2010). *De rana en rana y tiro porque. La biblioteca escolar y su implicación en la creación de contextos de aprendizaje*. Recuperat de: <https://jaumecentelles.files.wordpress.com/2010/07/de-rana-a-rana-y-tiro-porque-la-biblioteca-escolar-y-su-implicacion-en-la-creacion-de-contextos-de-aprendizaje.pdf>

Centelles, J. (2010). *La biblioteca escolar afavoridora de la vivència, la cognició i el creixement*. Recuperat de: <https://jaumecentelles.files.wordpress.com/2010/07/la-biblioteca-escolar-afavoridora-de-la-vivencia-la-cognicio-i-el-creixement.pdf>

Centelles, J. (2011). *Leyendo en la escuela tranquila. Sobre el concepto de biblioteca escolar*. Recuperat de: <https://jaumecentelles.files.wordpress.com/2011/08/mb30-leyendo-en-la-escuela-tranquila.pdf>

Centelles, J. (2017). *De rana en rana y tiro porque. La biblioteca escolar y su implicación en la creación de contextos de aprendizaje*. Recuperat de: <https://jaumecentelles.files.wordpress.com/2017/12/article-guix-jaume-centelles.pdf>

Centelles, J. (2017). Evidencias i confusions sobre la biblioteca escolar. *Guix*, 435, 35 - 39. Recuperat de: <https://jaumecentelles.files.wordpress.com/2010/07/de-rana-a-rana-y-tiro-porque-la-biblioteca-escolar-y-su-implicacion-en-la-creacion-de-contextos-de-aprendizaje.pdf>

Chambers, A. (2007). *El ambiente de la lectura* (1 ed.). Mèxic: Fondo de Cultura Económica.

Col·legi Oficial de Bibliotecaris-Documentalistes de Catalunya. (2002). *Directius IFLA/UNESCO per al desenvolupament del servei de biblioteques públiques*. Recuperat de: http://www.cobdc.org/publica/directrius/IFLA_publicues.pdf

Col·legi Oficial de Bibliotecaris-Documentalistes de Catalunya. (2014). *Nascuts per llegir*. Recuperat de: <http://www.cobdc.org/nascutsperllegir/>

- Colomer, T. (2005). *Andar entre libros*. Mèxic: Fondo de Cultura Económica.
- Consell Català del Llibre Infantil i Juvenil (2020). *Municipi lector*. Recuperat de: <https://www.clijcat.cat/municipi/MunicipiLector.php>
- Escardó, M. (1994). *Bebeteca o quan la lectura és mirar i escoltar*. Recuperat de: http://bibut.parets.org/articles/94_Bebeteca.pdf
- Escola els Pinetons. (2020). *Escola els Pinetons*. Recuperat de: <https://agora.xtec.cat/escelspinetons/>
- Ferreiro, E.; Teberosky, A. (1982). *Nuevas perspectivas sobre procesos de escritura y lectura*. Madrid: Siglo XXI Editores.
- Fons, M. (1999). *Llegir i escriure per viure*. Barcelona: La Galera.
- Generalitat de Catalunya. (2016). *Currículum i Orientacions Educació Infantil Segon Cicle*. Recuperat de: <http://ensenyament.gencat.cat/web/.content/home/departament/publicacions/colleccions/curriculum/curriculum-infantil-2n-cicle.pdf>
- Generalitat de Catalunya. (2020). *Programa biblioteca escolar*. Recuperat de: <http://xtec.gencat.cat/ca/projectes/biblioteca/puntedu/sobre-programa/>
- Generalitat de Catalunya. (2020). Institut d'Estadística de Catalunya. *El municipi en xifres, la Garriga*. Recuperat de: <https://www.idescat.cat/emex/?id=080885&lang=es#h4>
- Generalitat de Catalunya. (2020). *Pla de Lectura de Centre*. Recuperat de: <http://xtec.gencat.cat/ca/projectes/lectura/pladelectura/>
- Generalitat de Catalunya. (2020). *Programa Biblioteca Escolar PuntEdu*. Recuperat de: <http://xtec.gencat.cat/ca/projectes/biblioteca/puntedu/>
- Gribés, J. C. (2012). *El mètode definitiu per tenir fills lectors*. Recuperat de: https://www.fbofill.cat/sites/default/files/553_0.pdf
- J. Viñas. (2002). *Els bibliobusos: l'accés a la informació, la cultura i el lleure per als habitants de les zones rurals*. Recuperat de: <https://www.raco.cat/index.php/Item/article/view/22591/22425>

Munita, F. (2016). Un pont cap a la lectura. *Perspectiva Escolar*, 386, 25 – 28. Recuperat de:
https://www.rosasensat.org/magazines/perspectiva-escolar/386/pe_386.pdf

Portell, J. (2017). *Llegim? Com fer lectors entusiastes*. Barcelona: Publicacions de l'Abadia de Montserrat.

Queralt, E. (2012). Llegir més enllà de les lletres. Interioritats de didàctica de la lectura. Lleida: Pagès Editors.

Rincón, A. (2011). *Competències lectores i èxit escolar*. Recuperat de:
<https://www.fbofill.cat/sites/default/files/569.pdf>

Solé, I. (1992). *Estratègies de lectura*. Barcelona: Graó/ICE.

7 Annexos

ANNEX 1. Transcripció de l'entrevista a la mestra

21 d'abril de 2020, La Garriga

M: Quin paper creus que té l'escola en la creació i foment de l'hàbit lector?

C: Home, en la creació i el foment de l'hàbit lector l'escola fa un paper molt important. Sobretot des de Parvulari, perquè al principi només és l'educadora la que explica els contes, però si captes el seu interès i els hi fas veure una mica ... *pues, lo bonic que és llegir i el que trobem a dintre de les històries, tot el món de la imaginació, treballar les il·lustracions, el món de les lletres.* Al final, si tu tractes amb *carinyo* tot això, ells després també agafen aquest hàbit. No tots els nens, però molts nens ja des de petits comencen, *pues bueno*, a agafar els contes i els interpreten segons el que els hagi explicat, segons el que hagin vist. I després si això, tu ho fas molt sovint i agafen aquest hàbit. Doncs seran nens que al final agafaran el gust i llegiran, no tots, però sí que hi haurà molts nens que ho faran. I el que és molt important és sempre trobar contes que els hi cridin l'atenció. Arribar als seus interessos, perquè així segurament es motivaran més.

M: D'acord. I llavors, els alumnes de la classe de P5, tenen accés a la biblioteca escolar?

C: Sí, a l'escola tenim una biblioteca que vam renovar fa poc i els nens de P5 poden anar-hi. Hi ha una hora a la setmana per anar a aquesta biblioteca. Només hi ha una hora a la setmana perquè tot el tema de llibre més infantil està molt centralitzat en el nostre departament d'infantil, sobretot a l'aula de P5B, però a totes les aules i als passadissos hi ha llibres. Però sí, poden anar-hi una hora a la setmana.

M: Hi poden anar tots els cursos de l'escola, no?

C: Sí, des de primer fins a sisè. *Bueno*, tenen tots una hora a la setmana per anar-hi ells sols. Des de primer A, primer B tots els cursos tenen una hora.

M: D'acord. Quan es va a la biblioteca, quin és l'ús que es fa de l'espai o quines activitats s'hi fan amb els infants?

C: *Bueno*, amb els infants, amb els de Parvulari entenc, o amb els grans?

M: Sí, amb els de Parvulari i si tens coneixement del que es fa amb els grans també.

C: Amb els petits el que fem no varia gaire del que fem a les nostres aules. Que és anar i explicar un conte. Clar, hi ha el moment de traslladar-te fins allà, que és un espai nou, que és un espai que és molt acollidor, molt bonic com està decorat, per l'ambientació que té. Llavors, ja els agrada, els hi crida molt l'atenció, aleshores acostumem a anar allà, expliquem un conte. Llavors hi ha una estanteria que és només per Infantil i poden estar allà remenant llibres i mirar tot el que ells vulguin. Aquest fet d'anar fins allà i treure's les sabates, que també els hi agrada, els coixins, i *buena*... els agrada molt fer això. Després, el que fan els de Primària, de primer a sisè, és, tenen una llibreta per cada curs i és de préstec. Llavors, poden agafar els llibres que vulguin, posen el seu nom i la data en aquella llibreta i se'l emporten a casa. El préstec és d'un mes, però si hi ha nens que ja l'han acabat perquè llegeixen molt, doncs cada setmana deixen aquell, el tatxen de la llista, n'agafen un altre i el tornen a apuntar a la llibreta. I.. com a activitats així de foment lector, com que estem reelaborant el Pla Lector de l'escola, també tenim recollides en un *Drive* totes les activitats que fan. Llavors, algunes de les activitats que es fan a la biblioteca és que els tutors llegeixen contes i després fan una mica de conversa al voltant del conte o algun alumne proposa un conte, o llegeixen un poema o fan activitats així. I ara, últimament, també estaven fent projeccions perquè tenim el canó nou i també estaven projectant contes que es miraven per Internet, com tipus *Una mà de contes* a cicle inicial i els grans no sé ben bé el projector perquè el feien servir. I aquestes són una mica les activitats que es fan.

M: D'acord. Llavors, què en penses de la importància de la biblioteca escolar i d'aula?

C: La biblioteca escolar i d'aula és una eina pel foment de l'hàbit lector, aleshores, és molt important que hi hagi molts títols, que els títols siguin, que hi hagi de tots els interessos, que no estiguin desfasats en el temps. Sinó tenir molt en compte les novetats i espera't que ara m'he perdut, està aquí el meu fill i m'he distret.

M: No pateixis.

C: Torna'm a repetir... que se'm en ha anat.

M: Sí! Quina importància creus que té la biblioteca escolar i d'aula en la creació i foment de l'hàbit lector?

C: Vale, sí. Aleshores, és molt important sobretot que cridi l'atenció el contingut que tu tens perquè quan l'adaptes als seus interessos, quan els llibres són bonics, són llibres de qualitat, els àlbums il·lustrats, hi ha d'haver de tot, còmic, llibres de treball, àlbum il·lustrat, novel·la, novel·les en anglès, llibres de poemes. Tot, a prop dels seus interessos. Aleshores quan ells

descobreixen aquestes possibilitats, doncs és més fàcil que s'hi acostin. El que és molt important de la biblioteca és fer moltes activitats, el que passa, que en funció de la gent que s'encarrega de la coordinació de la biblioteca d'escola, com en el meu cas, si poguéssim fer activitats d'altre tipus. No sé, doncs agafar aquests nens en diferents grups i agafar un conte com un taller literari d'aquell conte o algun nen que ha llegit algun conte o alguna novel·la i el vol compartir... No sé, fer activitats que promoguin aquelles ganes d'anar a la biblioteca. El que passa és que falten hores, falten recursos materials. Però si vas captant el seu interès amb totes aquestes coses hi van, la veritat és que si que hi van.

M: D'acord. Perfecte. Quines activitats de foment de la lectura feu a l'escola? A part de les que ja m'has comentat, ja siguin extraordinàries, per algun dia destacat o altres activitats que es facin a nivell de Parvulari.

C: *Vale*, doncs, així activitats extraordinàries que es poden fer és convidar pares, convidar famílies perquè vinguin a llegir contes. Llavors, vénen una tarda, a vegades ho havíem fet sobretot de cara a Sant Jordi i aquest curs el que passa que no podem fer-ho, teníem planejada una maratón de lectura i havíem proposat d'anar llegint durant tot el dia, contes de Roald Dahl. Però com que ha quedat tot parat... Llavors altres activitats que es feien, sobretot el curs passat, es van fer uns tallers literaris que l'AMPA es va posar en contacte amb la Cristina Casalí, que la deus conèixer

M: Sí, havia sigut mestra del Sant Lluís.

C: Llavors va fer com unes temàtiques, uns tallers literaris temàtics i llavors portava, per exemple, la literatura i els monstres i portava tot de llibres d'aquella temàtica i feia un taller literari a la tarda que era obert a pares i nens. O sigui, els nens ja s'apuntaven abans perquè hi havia un aforament limitat de famílies i llavors aquests pares compartien aquell taller literari amb la Cristina que els explicava aquell conte i llavors feien unes propostes entorn als contes. La veritat és que van funcionar molt bé i es van valorar molt bé. Va ser una altra de les activitats que es van fer literàries. I alguna presentació s'ha fet, com per exemple, la presentació que es va fer de *La granota nota*, que era una activitat musical també basada en un conte i també es va presentar a la biblioteca per famílies de P3, això es va fer a l'octubre o novembre, si no ho recordo malament. I tenim en ment moltes més activitats però de moment anem fent el que podem.

M: Quines propostes feu les mestres d'infantil per fer en família?

C: Les mestres d'infantil *buena* bàsicament seria una mica les bosses literàries. Aquest curs hem renovat el format, que abans era una maleta com aquestes de portàtil i vam fer cosir unes bosses de roba molt boniques. Llavors a *dintre* també hem renovat tot el contingut, hi van quatre llibres que són diferents, en aquest cas havíem posat com que ara hi ha tot el tema aquest de els diferents tipus de famílies, doncs havíem posat llibres de diferents tipus de famílies, llibres diferents, pels més petits més manipulables i més entenedors, així adaptat al seu nivell, llavors tenen llibres de buscar cosetes, tenen àlbums il·lustrats, contes que poden llegir els pares, una mica variat. I en aquesta maleta literària també hi ha una llibreta on les famílies i els nens apunten si els ha agradat, quin conte els ha agradat més, si volen fer un dibuixat, si afegirien algun altre conte que ens vulguin suggerir. A nivell d'Educació Infantil amb les famílies és això el que fem.

M: Llavors, això que em comentaves de la llibreta que hi ha a la bossa literària, totes les famílies hi participen, té bona rebuda entre les famílies aquesta activitat?

C: Aquest any amb la renovació de les maletes literàries, la veritat és que les famílies estan encantades, perquè ja estaven molt desfasades les dels altres cursos i va ser una inversió gran. I sí que estaven molt contentes i la veritat és que participaven. Sempre hi ha qui participa més o menys, sempre veus a la mare que ha escrit el comentari a corre cuita perquè li toca tornar la bossa o a la família que s'ha entretingut fent dibuixets, que el nen també ha escrit, vull dir, que això són els diferents tipus de família. El que sí que ens han arribat són molts missatges de la bona rebuda de les bosses noves, que són de P3 a 2n.

M: Llavors, des de l'escola, s'informa a les famílies de les activitats culturals o en relació a la lectura que es fan al poble?

C: Sí, s'informa a través de l'AMPA. L'AMPA ha fet un butlletí i a través d'aquest butlletí s'informa de totes les activitats que es fan al poble, a nivell de tots els àmbits, esportius, culturals, de tot. Llavors, s'informa. I quan són cosetes més concretes que són de part de l'escola, tenim un enllaç a la pàgina web de l'escola que és el racó de la biblioteca i allà afegim enllaços amb propostes interessants perquè les puguin consultar les famílies.

M: Des de l'escola, a nivell de Parvulari, s'assisteixen a activitats culturals que es fan al poble?

C: Com? Des de l'escola?

M: Des de l'escola, a Parvulari, s'assisteix a activitats culturals que es fan al poble?

C: Sí, als tallers de l'EMAD, als de l'EMAD no, al teatre del Patronat, anem, ara no se dir-te si són dos cops a l'any, anem a veure una activitat de titelles, una activitat musical i una altra activitat. Ara no sé dir-te si eren dues o eren tres. Llavors és una oferta que ens arriba des de l'ajuntament, que els nens no tenen, no la paguen, crec que ja va inclosa en el primer pagament de tot el curs en general, hi ha una petita quantitat, res, simbòlica, no sé si on 7 euros o 8 euros i aleshores anem , *bueno* fins al Patronat a veure aquestes obres que fan allà.

M: D'acord, i llavors, per acabar, es fa alguna activitat conjunta amb la biblioteca municipal des de l'escola?

C: Des de l'escola, a nivell de petits no, jo diria que en algun grup de cicle mitjà, que són els que treballen el poble, van a fer alguna visita a la biblioteca, però des dels petits no, no hi anem. Sí que si porten aquells tallers que fan a la biblioteca, l'hora del conte, que no sé si la feien els divendres a la tarda o dissabte al matí, sí que portaven la publicitat i des de l'escola es distribueix perquè hi vagin. I sí que tenim constància de nens que sí que hi van. Però a nivell d'anar el grup fins a la biblioteca a fer una activitat no. Diria que els més grans sí que van a fer alguna cosa.

M: Per part meva ja estem, no sé si tens alguna cosa més a comentar.

C: No, jo no, si tens alguna qüestió més a comentar, si no ja està.

ANNEX 2. Model d'enquesta presentat a les famílies i resultats obtinguts

L'enquesta que es va fer arribar a les famílies va ser una enquesta en línia a través de *Google Formularios*. A través del següent enllaç, es pot consultar el model d'enquesta.

<https://forms.gle/pRREYeH2zxVFhtmlz9>

A continuació, s'exposen les respostes rebudes:

Marca temporal	Nom i Cognoms de l'infant	Hi ha un adult que llegeix	En cas afirmatiu, qui és al	Quin és el conte preferit d	L'infant veu com els adult
23/03/2020 20:23:43	M.O.	Sí	Mare, cada nit i en altres	De què té gust un petó, E	Sí, poques vegades
23/03/2020 20:24:17	N.L.	Sí	La Mare, tot sovint, pràcti	Buf, molts, li agraden mol	Sí, poques vegades
23/03/2020 20:29:02	E.G.	Sí	Cada nit la mare	Tots	Sí, regularment
23/03/2020 20:33:03	N.S.	Sí	Pare i mare	Té molts, ara per ara el q	Sí, regularment
23/03/2020 21:54:43	X.C.	Sí	Pare i mare. Cada vespre	Demana sempre contes n	Sí, poques vegades
24/03/2020 16:19:07	B.M.C.	Sí	Madre y padre, todos los	Todos	Sí, poques vegades
25/03/2020 12:21:00	S.B.	Sí	La mama. Dues vegades	La muntanya de llibres m	Sí, regularment
2/04/2020 11:48:15	L.P.	Sí	La mare, cada dia.		Sí, poques vegades
2/04/2020 13:00:33	G.C.	Sí	Pare o mare, Un cop al di	en te molts...	No
2/04/2020 13:19:57	M.S.	Sí	La mare	Caputxeta vermella	Sí, poques vegades
2/04/2020 13:33:17	A.C.	Sí	La mare o el pare	La oruga comilona	Sí, regularment
2/04/2020 13:47:41	O.G.	Sí	4 cops setmana	El peix irisat	Sí, poques vegades
2/04/2020 13:55:48	B.M.	Sí	Mare	No tiene ningún preferido	Sí, regularment
2/04/2020 22:30:23	S.I.	Sí	El pare, habitualment.	La caputxeta vermella	Sí, poques vegades
3/04/2020 16:55:22	N.H.	Sí	Mare i Pare. Intentem que	Llegeix una mica de tot. F	No
19/04/2020 14:16:25	M.A.	Sí	cada nit	Hércules	Sí, regularment
19/04/2020 14:22:04	B.R.	Sí	Mare. Els dies que hi sóc	Super Raton	Sí, regularment
19/04/2020 14:41:10	G.P.	Sí	La mare, aprox 2 x setma	L'elmer i el monstre	Sí, poques vegades
19/04/2020 14:50:16	E.G.A.	Sí	Pare... casi cada dia	Els fantasmes no truquen	Sí, poques vegades
19/04/2020 20:44:28	G.D.	Sí	Su madre y es en los mor	Los tres cochinitos	No

L'infant té llibres a l'abast	On els té col·locats?	Són de lliure accés?	Com tracta els llibres?	Quins criteris feu servir pe	Rebeu propostes de lectu
Sí	Tenen un racó en un esp	Sí, l'infant els pot agafar c	Els tracta amb molta cura	Segons els seus interess	Sí
Sí	A un calaix molt gran de f	Sí, l'infant els pot agafar c	Els tracta amb molta cura	Segons els seus interess	Sí
Sí	A la seva habitació	Sí, l'infant els pot agafar c	Els tracta amb molta cura	Segons els seus interess	No
Sí	En un prestatge, al costat	Sí, l'infant els pot agafar c	Els tracta amb molta cura	Segons els seus interess	Sí
Sí	A la seva habitació, en un	Sí, l'infant els pot agafar c	En fer-los servir hi ha llibr	Criteri propi (especifiqueu	Sí
Sí	Salon	Sí, l'infant els pot agafar c	Els tracta amb molta cura	Segons els seus interess	No
Sí	A la Biblioteca, a un lloc a	Sí, l'infant els pot agafar c	Els tracta amb molta cura	Segons els seus interess	Sí
Sí	Al menjador i a la seva ha	Sí, l'infant els pot agafar c	Alguns els tracta amb cur	Segons els seus interess	Sí
Sí	estanteries a la seva alça	Sí, l'infant els pot agafar c	Els tracta amb molta cura	Segons els seus interess	No
Sí	En una llibreria adaptada	Sí, l'infant els pot agafar c	Els tracta amb molta cura	Segons els seus interess	No
Sí	En una prestatgeria al se	Sí, l'infant els pot agafar c	Alguns els tracta amb cur	Segons els seus interess	Sí
Sí	A la sala de jocs	Sí, l'infant els pot agafar c	Alguns els tracta amb cur	Segons els seus interess	No
Sí	En las estanterias	Sí, l'infant els pot agafar c	Els tracta amb molta cura	Les recomanacions de l'e	Sí
Sí	A un prestatge.	Sí, però un adult li ha de	Els tracta amb molta cura	Segons els seus interess	No
Sí	A l'habitació que tenen nc	Sí, l'infant els pot agafar c	Alguns els tracta amb cur	Demano consell a la llibre	No
Sí	a la seva alçada	Sí, l'infant els pot agafar c	Alguns els tracta amb cur	Segons els seus interess	Sí
Sí	A un estant on els pot ve	Sí, l'infant els pot agafar c	Els tracta amb molta cura	Segons els seus interess	Sí
Sí	A la seva habitació i al me	Sí, l'infant els pot agafar c	Alguns els tracta amb cur	Segons els seus interess	Sí
Sí	Estanteria on hi arriba	Sí, l'infant els pot agafar c	Alguns els tracta amb cur	Criteri propi (especifiqueu	Sí
No	No tiene libros	No té llibres a casa	Els tracta amb molta cura	Segons els seus interess	No

En cas afirmatiu, de quin Tallers literaris o quan tre	Feu les propostes de l'escola	Teniu coneixement de les	En cas afirmatiu, podries	Assistiis a la biblioteca mu	En cas afirmatiu, què feu
La maleta viatgera	Si, junts amb la mare	Sí	Tallers literaris	Sí, un parell de cops al m	Mirem contes junts, L'inf
		No	Algun Divendres fan el tal	No, poques vegades	
Alguna recomanacio q	directament li hem demanat	Sí	El que més li agrada al Ni	Sí, un cop per setmana	Mirem contes junts, Ens e
Variades (tallers)	No sempre.	Sí	Tallers lectors de la biblio	No, poques vegades	Ens emportem llibres a ca
		Sí		No, mai	
Lectures amb ensenyanc	A vegades! Com ens surt	Sí	Llegeixen contes que port	Sí, de vegades	Ens emportem llibres a ca
Animals, de trobar...	Si	No		No, poques vegades	
nomes un cop a l'any que rebem la maleta viatgera.		No		No, poques vegades	Ens emportem llibres a ca
		No		Sí, més d'un cop per setm	Mirem contes junts, L'inf
Dels interessos de l'Alex	Contes visuals o fins i tot	Sí	Taller de literatura i eston	Sí, de vegades	Ens emportem llibres a ca
		No		Sí, de vegades	Mirem contes junts
El elmer, el principito los c	El elmer	No		No, mai	No utilitzem el servei de p
		No		No, poques vegades	Ens emportem llibres a ca
		No		No, poques vegades	
clubs de lectura, maleta v	Si, el nen porta de tant en	Sí	Maleta viatgera	Sí, un parell de cops al m	Mirem contes junts
		Sí		No, mai	
Exem. La mini Moni	La G. ja comença a lleixir	Sí	Fan recons i un d'ells es c	No, poques vegades	Mirem contes junts
La maleta viatgera		Sí	Taller lectura ampa	No, poques vegades	
No hay propuesta	No	Sí	La lectura de un cuento d	No, mai	No utilitzem el servei de p

Teniu coneixement de les	En cas afirmatiu, com us	Assistiis a les activitats qu	En cas afirmatiu, quina ha	Li agrada llegir?	Quin paper creieu que té l
Sí	A través de l'escola	Sí	A la festa de la botifarra, e	Si	Primordial
Sí	A través de l'escola	Sí	La Fira de la Butifarra	Si, molt	Molt important
Sí	Per correu	Sí	La del dia de la dona	Si	El paper mes important
Sí	A través dels cartells que	Sí	Carnestoltes	Sí	Pensem que familia té un
Sí	Xarxes socials	Sí	Taller literari de la Babus	Molt.	Imprescindible per fer d'e
Sí	A través dels cartells que	Sí		Si	Muy importante, ya q es la
Sí	A través de l'escola	Sí	Mostra d'Art del Dia de les	Sí, molt!	És molt important que ens
Sí	A través de l'escola	No		Encara no sap	Molt important.
Sí	normalment via xarxes so	Sí	fira de la butifarra	si	molt gran, nosaltres no dc
Sí	A través de la biblioteca	No		Molt	Un molt important
Sí	Email	No		No gaire, li costa molt cor	El paper més important se
No		No		Si	
Sí	En la página y web del ay	Sí	La feria de la butifarra !!	Leer no puede por que no	La familia tiene un papel r
No		No	La a concertada, tenen m	Para que sea muchas letre	Els ajuden a intrigar-se er
Sí	A través de l'escola	Sí	A la fira de la botifarra var	No	Molt important.
Sí	A través de l'escola	Sí	Cinema per nens	si	un paper molt actiu. La fa
No		No		No en sap	Principal. Tot depèn de l'ir
Sí	No vivim a la garriga	Sí	La festa de la butifarra	Si	Important. Nosaltres som
Sí	A través dels cartells que	Sí	Ball de les gitanes... boni	Encara no en sap	Important
Sí		No	No hemos participado aún	No	Considero qué la familia e

la familia en la creació de l'hàbit lector dels infants?					
paper molt important per crear un bon hàbit i l'interès de l'infant a l'hora de la lectura. És important conèixer els seus interessos, acompanyar-lo en la lectura					
emple.					
a fuente de conocimiento, y les permite ser libres.					
o vegin llegir als papas perquè amb l'exemple s'ensenyal					
onem gaire exemple per falta de temps i al tenir el germa petit doncs es dificil buscar moments on poder estar llegint tota la familia junta. Esperem quan el peti					
onse dubte					
muy importante por que somos modelos a seguir para ellos y a así poderles transmitir al mundo mágico de la lectura y también poder reforzar la enseñanza del					
o aquest món.					
millia ha d'encoratgar al nen pel plaer de les bones històries					
nfant, però si ho veu a casa té mes facilitat d'agafar l'hàbit					
el seu referent i aquesta edat solen a copiar bastant lo que fan els pares.					
is un aspecto muy importante, ya que los niños imitan acciones de los adultos y serviría como estímulo para iniciarlos en la lectura.					

ANNEX 3. Transcripció de l'entrevista a la biblioteca municipal

9 de gener de 2020, La Garriga

M: Entrevista amb la directora de la biblioteca municipal Núria Albó.

M: Quin creus que és el paper de la biblioteca en la creació i desenvolupament de l'hàbit lector dels infants?

A: Doncs bé, primer de tot, cal dir que la biblioteca té com a missió fonamental animar la lectura des de les primeres edats. A part d'altres missions de la biblioteca pública, però aquesta és una de les més importants. I quin és el seu paper? Doncs primer de tot, tenir una col·lecció de qualitat, perquè si no tenim una col·lecció de llibres de qualitat, que la col·lecció estigui actualitzada, amb les darreres novetats, que al mateix temps hi hagi una col·lecció bàsica d'aquells títols que cal tenir a l'abast, els clàssics, per exemple. Doncs tenint la col·lecció de qualitat, això doncs és un punt que anima a la lectura. Per altra banda, amb una programació d'activitats vinculades a la lectura, com poden ser doncs l'hora del conte o per exemple a vegades tallers infantils que els vinculem al llibre del taller que fem, properament farem també laboratoris de lectura. Aquest any començarem amb això, que és una mica, d'una lectura doncs fas un taller de manualitats. Fem també el concurs de *superlectors*, vull dir, que fem varies cosetes que tenen com a objectiu animar els nens a llegir. I per altra banda, la biblioteca també té la funció de prescripció lectora, o sigui, si hi ha nens que en l'allau de novetats editorials, en el volum tan gran de contes que tenim, doncs els hi costa trobar allò que els agrada, doncs la biblioteca també pot ajudar a conduir aquest lector perquè trobi les lectures que l'enganxin, d'alguna manera.

M: D'acord, i pel que fa a les propostes que em comentaves, quines feu habitualment? Em podries descriure una mica en que consisteixen?

A: Habitualment, un cop al mes, sempre, fem l'hora del conte. Tant en català com en anglès. D'aquesta manera, els nens, a través d'escoltar històries, doncs es poden sentir animats a buscar ells mateixos a buscar les històries dins dels contes. Normalment, l'hora del conte són històries que es poden trobar, *El Cargol i l'herba de Poniol*, *La Caputxeta*, *Els tres porquets* o altres històries que simplement animen els nens a llegir, a buscar històries dins dels contes. Altres propostes que fem, el concurs de *superlectors*, que ja portem 4 anys seguits que ho fem i ha tingut molt bona acollida perquè fan com un viatge lector, han de fer sis etapes de lectura i això està molt bé perquè ens han d'explicar els contes que llegeixen. Els nens llegeixen el que volen, sempre dins de la seva categoria per edat i a més a més d'això, han de venir a la

biblioteca i explicar-nos-ho a nosaltres. De manera que, això hem vist que els motiva molt perquè comparteixen la lectura, en comptes de quedar-s'ho per ells mateixos, ho comparteixen amb el personal de la biblioteca. A més a més, hi ha, diguem, la recompensa que si compleixen les sis etapes lectores que marquem, doncs tenen el diploma de *superlector* i fem una festa de *superlectors*, etcètera. I altres propostes que fem, serien, els tallers infantils també, i aquest any començarem a fer els laboratoris de lectura, però d'aquí a uns mesos. I diria que no em deixo res més, voldríem iniciar un club de lectura infantil també, però de moment encara no ho hem fet. Tot i que properament esperem que comencem.

M: Pel que fa al concurs de *superlectors*, els infants el poden fer cada any? Pugen de nivell cada curs?

A: Sí, a baix, tenim, *bueno* a baix ja no ho tindrem, però et donaré el fulletó de les bases. El deus tenir ja, no?

M: No.

A. *Pues* ja t'ho passarem o t'ho envio per correu electrònic. Però sí, poden participar cada any. És de sis a dotze anys i cada any poden participar. I el fet que hagin cobert tot el passaport de lectura un any, no vol dir que no puguin participar l'any següent. És obert a tots els nens.

M: Llavors quan ells venen els hi poseu un segell o un adhesiu, oi?

A: Sí, quan ells venen, com que han de llegir sis llibres, doncs ens expliquen la història que han llegit, i un cop el personal ja comprova que efectivament han llegit aquell llibre, perquè els hi fem preguntes sobre el llibre i tal. Doncs un cop han comprovat que l'han llegit, doncs els hi posem un adhesiu al passaport de lectura que tenen i han de completar sis. Llavors ja són considerats *superlectors*.

M: Sí, aquests passaports sí que els he vist, però les bases no.

M: Hi ha algun programa especial pels infants d'Educació Infantil?

A: Educació Infantil quina edat és?

M: De tres a sis anys, el segon cicle.

A: Especial per ells... Seria, estan inclosos, *bueno*, tenen les hores del conte i tallers que anem fent que són a partir de tres anys. Però específicament per aquesta franja d'edat, no.

M: D'acord. Quines activitats es fan fora de la biblioteca? És a dir, activitats que organitzi la biblioteca però que es facin al poble?

A: Ah, visites a Les Caliués, dues o tres vegades a l'any. Anem a l'Escola Bressol Les Caliués i els expliquem contes. Fora de la biblioteca, no, perquè bàsicament ho fem tot dins de la biblioteca.

(Sona el telèfon)

A: Perdó, eh.

M: No pateixis, tranquil·la.

A: Ja està.

M: D'acord. Com arriba a les famílies la informació sobre les propostes de la biblioteca?

A: Doncs ho enviem a les escoles, bàsicament. Fem difusió dins de la biblioteca, que ve força gent a la biblioteca, i difusió pel poble, moltes vegades.

M: És a dir, amb cartells?

A: Sí, amb cartells, xarxes socials i per exemple, el concurs de *superlectors*, ho hem enviat a les escoles també.

M: Llavors les escoles són les encarregades de passar la informació a les famílies, no?

A: Sí, exacte.

M: Perfecte. Teniu algun tipus de vincle amb les escoles del poble? Es fan activitats conjuntes?

A: Doncs, a veure, fem visites escolars, sempre que ens ho demanen. Porten el grup que sigui de l'escola i els expliquem com funciona la biblioteca, que es fa i que no es fa a la biblioteca. Adaptem l'explicació al nivell dels nens, els expliquem un conte i *buena*, això són visites escolars que demanen les escoles. I llavors, per altra banda, tenim un projecte de col·laboració amb escoles i instituts que és el LEXCIT, però clar, això, ja seria per nens i nenes de Primària, que ja saben llegir. Perquè es tracta de fer parelles de voluntaris i alumnes que necessitin un suport per la lectura. El voluntari fa d'acompanyament lector a partir de Primària.

M: Hi ha força demanda d'aquestes visites a la biblioteca, per part de les escoles?

A: Erm....

M: El que em comentaves de les visites escolars que feu...

A: Ah! Molta demanda, molta demanda, no. Hi ha de tant en tant, cada mes o dos mesos, hi ha una o dues visites. Però no és allò que totes les escoles, totes, vinguin a visitar la biblioteca.

M: És a dir, potser es tracta més d'una escola en concret?

A: Sí, hi ha escoles que ... *bueno*, a veure, més o menys han vingut totes. Però no hi ha una alta demanda de visites escolars. Suposo que és una cosa que costa molt d'incloure dins el projecte de l'escola, dins del currículum, deu ser difícil d'incloure.

M: D'acord. Teniu dades aproximades de la quantitat d'infants de Parvulari que venen a la biblioteca?

A: No, de quantitat d'infants... No ho sé, perquè tenim dades de visitants però de quants d'aquests visitants són infants de Parvulari... és que m'ho inventaria, no t'ho sabria dir.

M: I en trets generals?

A: A veure, a la tarda es pot veure la sala infantil força plena, a la tarda. Quants d'aquests són de Parvulari? Uf...

M: La zona infantil és per infants de Primària també, no?

A: Sí, és fins a dotze anys. Llavors, destriar quants són de Parvulari i quants no són de Parvulari, és que no, no és una dada que tinguem. L'hauríem de suposar o inventar, perquè no la tenim. El comptador que tenim de visitants no diferencia per edats. Venen molts nens, això sí, venen moltíssims nens. Però clar, dir-te una dada exacta, no te la podem dir.

M: Més o menys sabeu si a partir d'alguna edat, a cop d'ull, pel que podeu veure durant les tardes, deixin de venir a la biblioteca?

A: A veure, ve gent de totes les edats a la biblioteca. Quan són petits venen amb els tiets, tietes i pares. Venen a la sala de petits lectors, venen. Llavors quan són una miqueta més grans continuen venint perquè quan ja estan a Primària també vénen a fer deures. I quan són ja adolescents, n'hi ha que continuen venint. Potser no en venen tant, però segueixen venint a fer deures o a estudiar.

M: Quan les famílies venen a la sala infantil, una tarda qualsevol, sense assistir a cap activitat, que solen fer? Miren contes amb els infants o els deixen bastant sols?

A: Hi ha que miren els contes amb els infants a la sala de petits lectors, hi ha que deixen l'infant una mica sol, *suelto*, diguéssim i xerren amb altres mares o pares. I hi ha que estan a la sala esperant que els nens acabin de fer els deures per exemple, hi ha de tot.

M: És a dir, no hi ha una gran majoria que faci una cosa o l'altra.

A: No no, hi ha una mica de tot.

M: Es fa servir bastant el servei de préstec? Solen venir miren els llibres i marxar ?

A: Sí, es fa servir, oh i tant. D'això, sí que si volguessis estadístiques, sí que et podria buscar quants préstecs fan els nens, de quina edat, quin volum de préstec. Això si vols, si em dones un temps, t'ho puc mirar i enviar-t'ho.

M: Sí, em seria molt útil.

A: Per exemple, fins a quina edat seria?

M: L'anàlisi del Treball Final de Grau es basa fins a P5. És a dir, és una anàlisi de cas d'infants de cinc anys, però si treus dades generals

A: Et puc mirar dades generals de préstec fins a 5 anys.

M: D'acord, així puc veure dades generals de tot el Parvulari també. Llavors, hi ha famílies que vinguin amb regularitat? Els infants i les famílies que venen solen ser sempre els mateixos?

A: Això t'ho diria millor la meva companya que està a la sala infantil normalment. Però jo diria que sí. Que hi ha famílies que venen molt sovint, que ja tenen com un hàbit, ja establert, venir a la biblioteca i agafar llibres i n'hi ha que ja són com de casa, gairebé. Hi ha un vincle en aquest sentit, perquè venen molt sovint. N'hi ha que venen els dissabtes, perquè entre setmana van molt de bòlit amb el dia a dia, però sí sí, hi ha famílies molt fidels amb venir a la biblioteca.

M: Hi ha algun vincle especial entre la biblioteca i les famílies que venen habitualment?

A: Sí, els coneixes ja. Fins i tot li agafes *carinyo* als nens. Ja et saps el nom, sí sí. N'hi ha, n'hi ha. A la que venen molt sovint ja te'ls coneixes, els tens *carinyo* i tot.

M: D'acord, doncs fins aquí per part meva, no sé si vols comentar alguna cosa més?

A: Mira, saps què, si hi ha la meva companya, l'Imma... mm.. Si vols comenta-li a ella, que et faci cinc cèntims de... Si vols fer-li les preguntes a ella per tenir un altre punt de vista.

M: D'acord.

A: Espera que li pregunto si té temps, perquè ella plega a l'una....

9 de gener de 2020, La Garriga

M: Entrevista a la bibliotecària encarregada de la Sala Infantil.

M: Quines propostes de foment de la lectura es fan a la biblioteca per infants de Parvulari?

I: Per infants de Parvulari, doncs, ja fa com tres anys, que estem fent un concurs de *superlectors* i *superlectores*...

A: Però, no és a partir de sis anys?

I: Sí

A: Però entren els de Parvulari?

M: A P5 és quan fan els sis anys.

A: Ah, vale vale.

I: Ah clar, perquè m'has dit només Parvulari.

M: Sí.

I: Doncs, de fet, el concurs aquest comença a partir de primer de Primària. Així que, Parvulari, com que és fins a P5, doncs en aquest cas no entraria. I a part d'aquest, llavors fem dues hores del conte, que les fem mensualment, que és el primer dissabte de cada mes, fem una hora del conte normalment que és sempre en català, val? I després fem també l'hora del conte en anglès, que és el primer dimecres de cada mes. O sigui, aquestes dues activitats serien les principals adreçades a un públic més petit, de Parvulari. Perquè de fet si que és veritat que el concurs ja entrem a Primària, quan ja els nens ja saben llegir. I que més fem? A veure, què més fem? No, a part d'aquestes dues activitats així fixes i del concurs de *superlectors*, no en fem cap altra.

A: Tallers infantils li he dit jo....

I: *Bueno*, tallers infantils, però són més de creativitat, no?

A: Sí.

M: És a dir, no són tan adreçats a

I: No són tan adreçats a fomentar la lectura, si no són més activitats més d'oci, de lleure.

M: D'acord, i quines activitats...

I: I el que fem també a vegades són exposicions bibliogràfiques sobre algun tema en concret. Per exemple, doncs si és Nadal, fem una exposició de lectures relacionades amb aquest tema. Nadal, tardor, *bueno*, festes amb motiu.

M: S'exposen a la sala?

I: S'exposen a la sala i es fa una exposició dels llibres que tinguem d'aquella temàtica. Siguin sobre el tema o perquè siguin contes d'imaginació.

M: I quines activitats per infants de Parvulari o Escola Bressol es fan fora de la biblioteca?

I: Fora de la biblioteca fem l'hora del conte especial el dia de Sant Jordi. Que és una hora del conte que es fa a la plaça del poble. I també fem visites a Les Caliués, a l'Escola Bressol municipal. Doncs fem visites i anem a explicar contes i expliquem una mica així en general que és la biblioteca. Però bàsicament anem allà a explicar contes, a Les Caliués. I a la resta de centres escolars no, no hi anem. Rebem visites escolars.

M: Això és el que t'anava a preguntar.

I: Rebem visites escolars, o sigui, fora de la biblioteca, que la biblioteca es desplaça, només a l'Escola Bressol. Sempre som nosaltres els que rebem les visites i les fem pròpiament aquí.

M: I això ho feu amb les escoles del poble? Les visites escolars.

I: Sí, és un servei que nosaltres oferim a tota la comunitat, del poble, a tots els centres escolars, és un servei que s'ofereix. I ells poden posar-se en contacte amb nosaltres i nosaltres doncs els hi muntem una visita escolar, que estan més pensades, enfocades, sobre la utilització de la biblioteca, els seus serveis, el seu funcionament....

M: D'acord. I aquestes visites es fan generalment amb infants de Parvulari, de Primària o dels Instituts?

I: Estan obertes a, això, des de Parvulari a Primària, i també ESO i Batxillerat. Vull dir que són visites que estan obertes a tothom. A totes les franges d'edat, no ens limitem només a unes franges, sinó que està obert a tothom.

M: Llavors, comentàvem amb l'Anna abans, que no teniu dades aproximades de la quantitat d'infants de Parvulari que venen a la Biblioteca...

I: No, és difícil de comptabilitzar.

M: Però, tu que estàs a la sala de petits lectors, pots observar si venen bastantes famílies, si són regulars quan venen?

I: Sí, sí, hi ha un públic bastant regular. Hi ha, sí, cert nombre de famílies que és més esporàdic, però sí que hi ha cert nombre de famílies que són més usuaris que són regulars, que venen freqüentment a la biblioteca. Venen també molts nens sols, que aquests ja serien de cursos més de Primària. I de petits, de Parvulari sí, la veritat és que en venen. A la sala de petits lectors, que hi ha a la sala infantil doncs sí que en venen. No sé, de mitjana diària, *pues* podríem parlar potser de 10 o 15 nens. Però és difícil de comptar...

M: Sí sí, ho entenc.

I: És difícil de comptar perquè sí que portem un recompte del nombre d'usuaris que entren, el nombre de visitants de la biblioteca diàriament, però per zones no ho comptem.

M: D'acord.

I: Sempre hi ha potser unes hores, unes franges horàries que la biblioteca s'omple més de gent, o hi ha dies a la setmana que potser tenim més freqüència de visitants i hi ha d'altres que la freqüència és menor.

M: D'acord. I quan les famílies venen a la biblioteca, quin comportament general tenen? És a dir, s'asseuen amb els infants a mirar contes, els deixen sols?

I: Doncs, la veritat és que hi ha de tot, si observes hi ha de tot. Hi ha famílies que venen i sí que els veus que estan compartint una estona de lectura amb els seus fills, que remenen contes i els hi expliquen. D'altres que són més, bé, que deixen més remenar als nens lliurement i ells *pues* es dediquen a parlar i donar conversa a altres usuaris, a mirar el mòbil o mirar una revista. Vull dir que, et trobes amb casos de tot, amb casos que els nens, ells sols *pues* remenen i miren els contes i d'altres que sí que venen més amb la idea de compartir la lectura

amb els seus fills o cangurs també, perquè també venen cangurs o avis amb els seus néts, i veus que sí que estan estona mirant contes.

M: Llavors, els infants que en general miren contes sols, els acompanyants, tendeixen a posar-se a llegir ells, és a dir, fer de model lector, o és el que em comentaves, que solen parlar i mirar el mòbil només?

I: Sí, és que et trobes amb això. Que hi ha gent de tot. Hi ha gent que sí que es posen allà amb els seus fills o els seus néts i comparteixen la lectura i en altres ocasions veus que els nens estan més sols i que són els pares... es dediquen a fer altres gestions.

M: Per acabar, quin creus que és el paper de la biblioteca en la creació i desenvolupament de l'hàbit lector dels infants.

I: Home doncs, la biblioteca té un paper important. No només la biblioteca, sinó que també hi ha d'altres factors. Vull dir, s'implica l'escola, s'implica la família... I nosaltres des d'aquí, doncs clar, els hi oferim, assessorament, els oferim una col·lecció molt nodrida, perquè tenen molta varietat. Perquè clar, regularment anem posant la col·lecció al dia, en qüestió de novetats, vull dir, que intentem tenir un fons actualitzat i assessorem. Intentem doncs oferir un fons atractiu i també una mica sota la demanda dels nens, perquè convidi als nens i nenes a agafar llibres de la biblioteca i llegir-los. Aquí a la biblioteca o emportar-se'ls. Vull dir, el paper de la biblioteca en aquest sentit és important. Intentem doncs això, enriquir el fons i també sota demanda d'usuaris. Que a vegades ens demanen llibres en concret, doncs nosaltres intentem doncs totes aquestes peticions, anar-les cuidant i complir-ho, sí, en la mesura que sigui possible

A: Sí, sí, clar.

I: Peticions o coses que veiem que ens falten. El tema de la col·lecció, és molt important, que sigui atractiu per ells. Sí, sí, per això fem moltes vegades, doncs, exposem part del fons, perquè un cop endreçat, passa més desapercebut i aprofitem doncs així, amb temàtiques i festes, exposar el que hi ha.

M: D'acord, doncs per part meva

A: Mira veus, això jo no ho havia dit, jo, això de destacar el fons per temes, de quan ve un dia internacional del que sigui, doncs aprofitem. Mira, tal dia resulta que és el dia internacional de... dels gats, posem llibres de gats. Anar dinamitzant una mica, com mini aparadors de llibres.

I: Nosaltres som, com, com un complement, com un complement que ja es treballa el tema de la lectura des de l'escola i des de casa, *pues* nosaltres som com un complement que ajuda a enriquir tot això.

M: D'acord, doncs moltes gràcies.

I: Val, de res.

ANNEX 4. Dades obtingudes a la biblioteca municipal

PRESTECES FINIS	LIBRES 7 anys	INT.	
- 340	- 291	20	24
- 334	- 153 - agost	25	12 - agost
- 341	- 437	28	24
- 311	- 430	21	25
- 277	- 370	30	24
- 262	- 214	27	12
		USUARIS DE PRETEC 0-4 anys	

ANNEX 5. Imatges realitzades durant les Pràctiques III

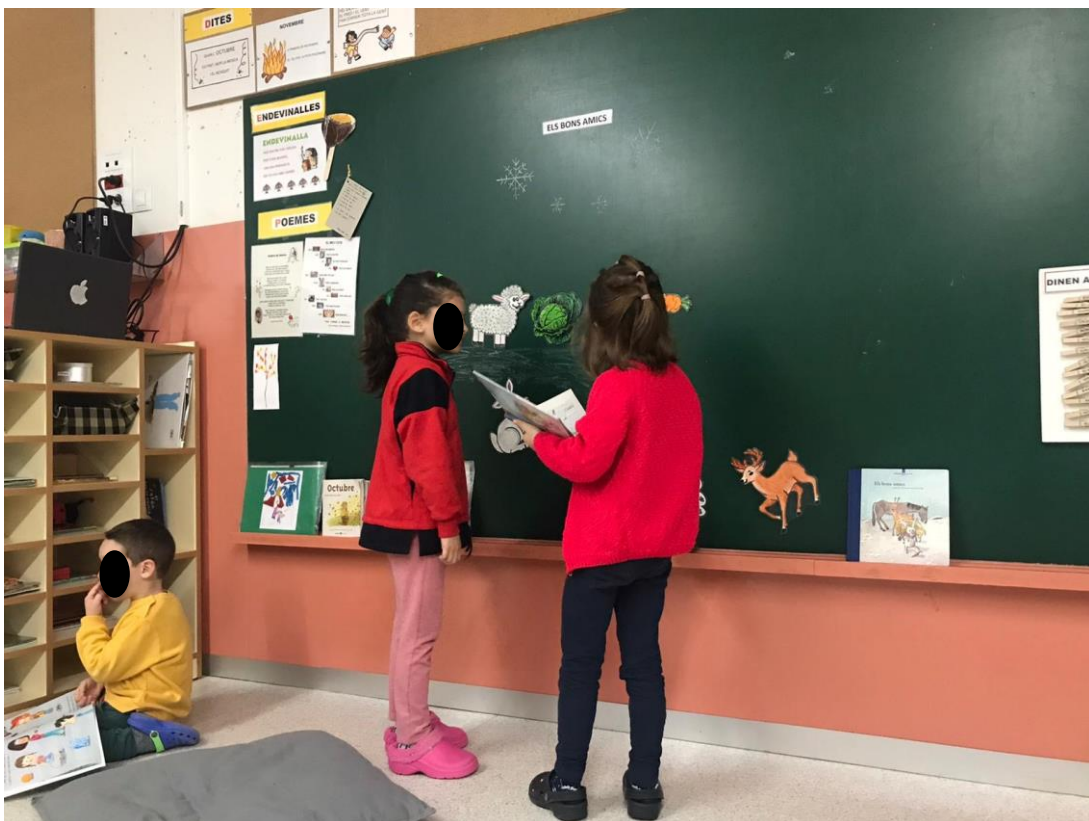
Imatge 1. Narració del conte *El mar ho va veure*.

Imatge 2. Produccions dels infants del conte *El mar ho va veure*.

Imatge 3. Narració del conte *Els bons amics*.

Imatge 4. Representació del conte *Els bons amics*.

ANNEX 6. Protecció de dades

Consentiment informat de la directora de la biblioteca municipal

La Garriga, a 09 de Gener de 2020.

REUNITS:

D'una part Marta Piferrer Gómez, (amb DNI 79278842G) en endavant L'ENTREVISTADOR i de l'altra.....ANNA AMADOR GONZALEZ.....en endavant L'ENTREVISTADA.

Reconeixent-se mútuament la capacitat suficient per establir aquest acord i sense cap coacció ni pressió per cap part

MANIFESTEN:

I. L'entrevistador realitzarà una entrevista que servirà de base per un Treball de Final de Grau anomenat: "Creació de l'hàbit lector. Influència de l'escola, la família i l'entorn en infants de P5 de l'Escola Els Pinetons." dirigit per l'entrevistadora i amb el suport de la Universitat de Vic. La investigació parteix d'un estudi de cas que pretén recollir informació sobre les accions lectores fetes a l'escola, en família i a la biblioteca municipal per conèixer quina influència tenen aquests tres agents sobre la creació de l'hàbit lector dels infants. L'objectiu de l'entrevistadora és fer l'estudi esmentat per tal de presentar-lo a la Universitat de Vic.

II. L'entrevistada accepta participar activament en el desenvolupament de l'entrevista per tal de portar a bon final l'estudi abans esmentat. I per tant acorden les següents:

CLÀUSULES:

1. Que les dues parts se sotmeten a la Llei Orgànica 15/1999, de 13 de desembre de protecció de dades de caràcter personal i a la Llei Orgànica 1/1982, de 5 de maig, de Protecció Civil del Dret a l'Honor, a la Intimitat Personal i Familiar i a la Pròpia Imatge.
2. A efectes del previst en l'article 2 de la Llei Orgànica 1/1982, de 5 de maig, de Protecció Civil del Dret a l'Honor, a la Intimitat Personal i Familiar i a la Pròpia Imatge, l'entrevistat, mitjançant el present escrit, atorga el seu consentiment exprés per a la gravació en veu de l'entrevista.

3. Que en la gravació de l'entrevista no s'esmentarà el nom de l'entrevistat/da.
4. Que si calgués la publicació d'algun fragment de les seves declaracions només es farà textualment a partir de la seva transcripció i mantenint l'anonimat de l'entrevistat.
5. Que l'entrevistat/da no té l'obligació de contestar totes les preguntes i podrà abandonar l'entrevista en el moment que vulgui.
6. Que l'entrevistador es compromet a no utilitzar el contingut de l'entrevista en un altre objectiu aliè als propis de la recerca.
7. Que l'entrevistador es compromet a no fer públiques les dades personals facilitades per l'entrevistat/da.
8. Que en acabar l'estudi el contingut de l'entrevista quedarà exclusivament dipositat a l'arxiu personal de l'entrevistador.

Per tot l'exposat, ambdues parts subscriuen el present acord i, com a prova de conformitat, signen per duplicat aquest document a la data i el lloc especificats.

Marta Piferrer Gómez

A handwritten signature in blue ink, appearing to be 'Marta Piferrer Gómez', with a horizontal line drawn through it.A large, stylized handwritten signature in blue ink, possibly reading 'Auguste'.

Consentiment informat de la bibliotecària de la biblioteca municipal

La Garriga, a 09 de Gener de 2020.

REUNITS:

D'una part Marta Piferrer Gómez, (amb DNI 79278842G) en endavant L'ENTREVISTADOR i de l'altra... Imma Pradesaba Doltra (773079132)en endavant L'ENTREVISTADA.

Reconeixent-se mútuament la capacitat suficient per establir aquest acord i sense cap coacció ni pressió per cap part

MANIFESTEN:

I. L'entrevistador realitzarà una entrevista que servirà de base per un Treball de Final de Grau anomenat: "Creació de l'hàbit lector. Influència de l'escola, la família i l'entorn en infants de P5 de l'Escola Els Pinetons." dirigit per l'entrevistadora i amb el suport de la Universitat de Vic. La investigació parteix d'un estudi de cas que pretén recollir informació sobre les accions lectores fetes a l'escola, en família i a la biblioteca municipal per conèixer quina influència tenen aquests tres agents sobre la creació de l'hàbit lector dels infants. L'objectiu de l'entrevistadora és fer l'estudi esmentat per tal de presentar-lo a la Universitat de Vic.

II. L'entrevistada accepta participar activament en el desenvolupament de l'entrevista per tal de portar a bon final l'estudi abans esmentat. I per tant acorden les següents:

CLÀUSULES:

1. Que les dues parts se sotmeten a la Llei Orgànica 15/1999, de 13 de desembre de protecció de dades de caràcter personal i a la Llei Orgànica 1/1982, de 5 de maig, de Protecció Civil del Dret a l'Honor, a la Intimitat Personal i Familiar i a la Pròpia Imatge.

2. A efectes del previst en l'article 2 de la Llei Orgànica 1/1982, de 5 de maig, de Protecció Civil del Dret a l'Honor, a la Intimitat Personal i Familiar i a la Pròpia Imatge, l'entrevistat, mitjançant el present escrit, atorga el seu consentiment exprés per a la gravació en veu de l'entrevista.

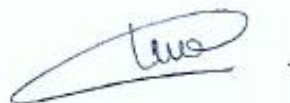
3. Que en la gravació de l'entrevista no s'esmentarà el nom de l'entrevistat/da.
4. Que si calgués la publicació d'algun fragment de les seves declaracions només es farà textualment a partir de la seva transcripció i mantenint l'anonimat de l'entrevistat.
5. Que l'entrevistat/da no té l'obligació de contestar totes les preguntes i podrà abandonar l'entrevista en el moment que vulgui.
6. Que l'entrevistador es compromet a no utilitzar el contingut de l'entrevista en un altre objectiu aliè als propis de la recerca.
7. Que l'entrevistador es compromet a no fer públiques les dades personals facilitades per l'entrevistat/da.
8. Que en acabar l'estudi el contingut de l'entrevista quedarà exclusivament dipositat a l'arxiu personal de l'entrevistador.

Per tot l'exposat, ambdues parts subscriuen el present acord i, com a prova de conformitat, signen per duplicat aquest document a la data i el lloc especificats.

Marta Piferrer Gómez

Imma Pratdesaba Doltra

L'entrevista a la mestra de l'escola es va fer per videotrucada durant el confinament, per aquest motiu, se li va enviar el document de protecció de dades i confidencialitat i el va acceptar a través del correu electrònic. A continuació s'adjunta la imatge.

Consentiment Informat Entrevista 21/4 ▶ Recibidos x

Marta Piferrer Gómez <marta.piferrer.g@gmail.com>
para

lun., 20 abr. 11:50 ☆ ↶ ⋮

Bon dia C

T'envio el document del consentiment informat per l'entrevista de demà. No cal que me'l retornis signat, degut a la situació actual i en tractar-se d'una entrevista per videotrucada. Només que em contestis que l'acceptes per mail, ja m'està bé.

Gràcies i fins demà,

Marta Piferrer

 Libre de virus. www.avast.com

c @hotmail.com mar., 21 abr. 12:18 ☆ ↶ ⋮
para mí

🌐 catalán > español Traducir mensaje Desactivar para: catalán x

Hola
Dono el meu consentiment, sí.
Gràcies
C
